

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, Nagy- s Czérna-utca sarkán
Papp F. utorraktára fölött, 1. em.
hol a szerkesztő a köznapokon délelőtt
9-11 óra között,
Bolonya, mester-utca 325. sz. n.
hol minden délután aláható
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
harmatelen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhöz hordva v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt. félévre 3 frt 0 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sor helye 5 kr (1-10 so
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hírde-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bérlegdíja 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetend

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek és ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, dícső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszuaszoói, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent
ágothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G
F. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

146. szám.

Brassó, Szombat, december 24-én.

III. évfolyam 1887.

Lapunk jövő száma a kettős szent ün-
nepek miatt csak csütörtökön, decem-
ber hó 29-én fog megjelenni.

Előfizetési felhívás

BRASSÓ

politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap
negyedik évfolyamára.

Lapunk 1888. január elsejével negyedik évfolya-
mába lépén, ezennel új előfizetést hirdetünk. —
Eddigi t. előfizetőinket kérjük tisztelettel: szivesked-
jenek előfizetéseiket megújítani, minthogy
lapot csak úgy küldhetünk, ha az előfize-
tési díjak rendesen beküldetnek.

A hazafias ügy iránti tekintetből kérjük lapunk
szives terjesztését.

Előfizetési árak:

Egy negyedévre (jan.—ápr.) 1 frt. 80 kr.

Félévre (jan.—jun.) . . . 3 „ 50 „

Egész évre (jan.—decz.) . . 7 frt.

Külföldre egész évre . . . 20 frank.

Az előfizetések legzélszerűbben postautalvány-
nyal küldendők a „Brassó” kiadóhivatalába.

Kiváratra bárkinek mutatványszámmal készsége-
sen szolgálunk. Gyűjtőknek 5 egyszerre beküldött elő-
fizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Mint eddig, — úgy ezentúl sem fogunk kimélni
semmi anyagi áldozatot, — csak kérjük a t. közön-
ség b. tömeges előfizetését, mit remél

a „BRASSÓ” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az E. M. K. E. karácsonya.

Kolozsvár, 1887. december 23.

Karácsony ünnepe az E. M. K. E.-nek is
születést jelent.

A kolozsvári fiókválasztmány harmad na-
pon nemzeti ünnepként meg is üli e születés
örömét, emlékéit e napnak, midőn a kezdet kez-
dete megindult.

Siváran terült el előttünk a társadalmi köz-
élet erdélyi részünkben.

A fővárosba elhelyeződött politikai centrum
lassanként elvonta figyelmünket önönmagunk-
tól; egyes vidékeink elszigetelve egymástól,
lokális életet éltek; férfaink, kik publicus spi-
ritussal megáldva, a vezetés feladatával kül-

dettek ki a gondviselés által, otthon gondol-
koztak: merre hát?

Éreztük, hogy felpezsdülésre, elvégre ele-
ven lüktetésre van szükségünk, ha Erdély meg-
változott új helyzetében megzsidbadni nem akar.

Az unió s aztán a kiegyezés után igen
messze estünk el a nemzet központi áramlatától,
igen alá az állam gondoskodó figyelmétől,
igen félre feladataink élénk érzetétől, melyek
rajtunk kétszeresen súlyosak.

Most világosan tudjuk:

hogy Erdély nélkül az anyaállam nem
ország többé, csak egy hetmania;

közgazdasági és kulturális fejlődés nélkül
pedig Erdély nem sokáig a miénk;

miért is itt a fejlődésre képes elemek mi-
előbb felkeresendők, felkarolandók, külső se-
gítség által is kiemelendők.

Most világosan tudjuk, de három év előtt
még csak zsongott lelkünkben mint homályos
terv mindaz, mi ma a Királyhágón innen köz-
keletti nemzeti program, a fölébredt fajszel-
lem credoja, az állameszme polgári szolgálatá-
nak öntudatos confessioja.

Most tudjuk, hogy Lónyay előtt teljes
ismeretlen volt az állam feladata ez ország-
részben, midőn pártkorteskedés céljából pac-
tumra akart lépni a román sérelmeskedőkkel;
Kerkápoly nem is sejtette, mit cselekszik, mi-
dőn a naszói havasokat kivette ős erdélyi
családjaink kezeiből s jelen gazdáik tulajdonába
bocsátotta át; sőt — szakadjon fejemre a szí-
dalom, ha könnyelműen szólok — még nagy
Deákunk is nem látta eléggé sebes sebeinket,
a mikor ingertült lett, valahányszor erdélyi em-
bert panaszkodni hallott.

Igen mély bölcsességgel kimutatta és be-
bizonyította Szathmáry György a tavaly, hogy
az állami iskolákat nem a tiszta magyar, vagy
tulnyomóan nem-magyar ajku közösségekben
kellett vala fölláttatunk — a míg t. i. állam-
háztartásunk ezt birta — hanem a vegyes aj-
kuakban: de gondoltunk-e arra mi mindany-
nyian kezdet óta, hogy ez így volna helye-
sen? s vajjon az épen Szathmáry György ál-
tal megindított hunyadmegyei nemzeti mozga-
lom birt-e országos jelszavá lenni, messze ki-
hatva közöttünk?

A hunyadmegyei eszme járt-kelt közöt-
tünk, bujdosott a falvakon és szíveinkben,

összeolvadt bujdosásában a hirrel, hogy itt is,
ott is lehanyatlott egy magyar község, — az-
tán elcsendesedett.

Mignem indolenciánk következtében eljött
a nemzetiségek mozgolódásának délszaka.

Az éjszakai templomi istenitiszteletek, a
tüntető nagy német ünnepélyek, a pusztító
nemzetiségi pénztézetek, a kihívó társulások,
az izgult sajtó, a romániai ellenzék féktelen
demonstrációja ellentünk.

Ekkor, erre, 1884. december 27-én dél-
után 4 órakor megmozdult Erdély is.

Huszonheten voltunk jelen az értekezleten,
melyet dr. Haller Károly Kolozsvár város pol-
gármestere egybehívott.

A huszonhétből is volt legalább tíz, ki
még most sem látta elérkezettnek az időt, hogy
tegyünk is valamit, ne csak várjunk, ne kös-
sünk mindent államunk nyakába, mely magyar
természetű, mindent ráhagyása következtében
görnyed és rogyik óriás terhe alatt.

Szólni azonban csak egy szólott a „ma-
gyar egyesület” ellen úgy neveztük először az Em-
két), azonban ő m egészen hangosan.

Kiküldte az előmunkálatokat végző 5-ös
bizottságot.

És, a tavasz fuvalata már Erdély minden
vidékén hordotta az Emke nevét.

Es a télben megindított hógörgeteg ta-
vaszra akkora vizet csinált, hogy megfrissültek
tőle erdeink régi fái.

Es az öreg Erdély minden tája fölismerete
a másikat, fölértett arra, hogy közös eszmében
egy vele.

Ismét lett centrumunk.

Lett egy összekapcsoló testvéri gondola-
tunk, melyet megváltó eszme fogadott s rejt
ma már kebelében az egész magyar nemzet.

Az 1884. decz. 27-én született gyermek
három év alatt oda fejlett, hogy hódolatát
mutathatta be a magyar királynak, mondván:
én vagyok a legifjabb, bizvást leghivebb, s
talán nem is a legerőtlenebb katonád.

Szent karácsony ünnepén emlékezzünk
meg az Emke születéséről, s ha fölmelegszünk
a vallás szent tüznél és a családi kör édes
melegénél, vegyítsen örömtünkbe az Emke; e
mindnyájunk gyermeke is egy lángsugárt.

Sándor József.

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Egy emlékkönyvből. *)

Egy cigarettéről.

(Brassói emlék.)

Finom, ügyes ujjaid közt,
Szép, mosolygó arcu lány:
Élvezettel, kéjjel simult
Cigaretté a dohány.

S szállt feléd a könnyű felhő,
Mint a tömjén füstje, mely
Ragyogó Madonna képhez
Száll a szentegyházba' fel.

Szállt a füst — ah! minden elszáll
Egy rövidke perc alatt,
Csak nem a te emléked
S szívemből a hódolat!

Budapest, 1887. szeptember 10.

Ábrányi Emil.

D i v a t.

Divat parancsol, divat az úr,
Divat szerint zeng a troubadour,

*) A budapesti írók s művészek közül néhányan, kik a
nyáron vendégeink voltak, szép emlékkönyvvel lepték meg ka-
rácsnyra Schmid Mariska kisasszonyt, melyből közöljük
ezen költeményeket.

Divat szerint megy a tudomány,
Jár a közönség kedve után.
S ha van, ki ma a divatot
Még semmibe veszi:
Az bizonyára vagy bolond,
Vagy — divatból teszi!

Budapest, 1887. szeptember 15.

Palágyi Menyhért.

Egy cigarett.

Egy kicsiny szikra, röpke, elmuló,
A mely egy cigarettát lángra lobbant,
Szent lángot gyujthat! És hogy ez való —
Mutatja sok szív, mely reá megdobbant. . .

A barátság tüzeit gyujtotta meg —
S a cigarettára réges-rég elége,
Mikor a barátság érzelminek
Még nem leszen — és soha sem lesz vége!

A könnyű pára — egy cigarettára füstje
Bármily csekély — de felfelé repül;
E kis dal is, bármily szerény, leányka!
Feléd, hozzád száll hív emlékjelöl.

Budapest, 1887. szeptember 15.

Váradi Antal.

A szépség csak muló; tűnő fény árnya kíséri.
Légy jó s nemes, — ez ékit majd legjobban téged!

Budapest, 1887. szeptember 22.

Székelv. Cornelia.

Modern reklám.

Feri jó fiu volt. Ott ült naponta a vaczi-utca-
beli koronakávéház egyik ablakában Budapesten és
nagy hajlamot mutatott a jövő korbéli asphalt betyár-
sághoz. Kis barna bajusza mindég gondosan fel volt
pederve és baja fényes volt, mint a tükör. Cilinderé-
nek karimája széles és lapos volt és felsőjének külső
oldal-zebeiből kék selyem kendő pislantott ki. Alig
mult el d. u. 2 óra, már ott ült az ablak mellett,
mindkét lábát egy székre feltéve.

Mondanom sem kell, hogy a monokli sem hiány-
zott nála, sőt mint társaim mondák, kitűnően illett a
monokli „keleti” orrára, pedig meg kell jegyeznem,
hogy Feri velem egy Istent imádott, mindketten jó ka-
tholikus szülők gyermekei vagyunk. Ezt meg kelle már
itt mondanom, nehogy Feri keleti alaku orra félreér-
tésekre szolgáltatson okot.

Évek multak. Én rég elhagytam a fővárost és a
vidéken élek. Feriről — ki melléleg legyen mondván,
igen óvatos volt szülői megválasztásában — nem hal-
lottam többé semmit. De a véletlen ismét összehozott
minket, nemcsak, de egy és ugyanazon vidéki lapnak
szerény munkatársai lettünk.

Én ma is a vidéken lakom, és egy vidéki lap-
nak szerény munkatársa vagyok. Közleményeim álnév
alatt jelennek meg. Meri meg nincs elegendő pénzem

Belföld.

Brassó, decz. 23-án. (Hadi kinevezések.) Ő felsége 1888. évi január 1-től számítandó ranggal 1054 hadnagyt nevezett ki a tartalékban és pedig 624-et a gyalogságnál, 77-et a vadászcsapatnál, 148-at a lovas-ságnál, 104-et a tüzérségnél, 22-öt a műszaki csapatnál, 2-öt az utas-ezrednél, 5-öt a vasuti- és táviró-ezrednél, 15-öt az egészségügyi csapatnál, 55-öt a vonat-csapatoknál. és 2-öt a bosnyák-hercegovinai csapatoknál. Az ujon kinevezett gyalogsági, vadászcsapatbeli, lovasági és tüzérségi tartalékos tisztek a hadkiegészítő parancsnokságok által jelentkezésre fognak szolnáltatni a mozgósítás esetére való parancsörtszti szolgálatra, s az eziránt beérkező folyamodványok a katonai területi parancsnokságok részéről összegyűjtve, 1888. évi február végeig illetékes helyre terjesztetnek fel.

Brassó, decz. 23-án. (Új főrendiházi tagok.) Ő felsége Ghyczy Béla nyugalmazott altábornagyt és Beóthy Zsigmond nyug. kir. táblai tanácslenököt a főrendiház tagjaivá nevezte ki.

Brassó, decz. 23. (Az értékpapir ügyletek körüli visszaélések megakadályozása.) 21-én este a kereskedelmi miniszteriumban dr. Matlekovics Sándor államtitkár elnökle alatt több óráig tartó tanácskozás volt azon kérdés fölött, hogy egyáltalában szükségesek-e s ha igen, mennyiben oly intézkedések, melyek az ugynevezett sorsjegytársaságok alakításaival történő értékpapir ügyletek körüli esetleges visszaéléseket megakadályozják.

Külpolitikai szemle.

Deczember 23.

A legnevezetesebb esemény, hogy az orosz kormány több hatalmasságot értesített, hogy a csapat elhelyezéseket Lengyelországban befejezte.

Ha ez való, úgy nincs okunk háborútól tartani s ezt annál kevésbé, mert hír szerint Németország, az osztrák magyar monarchia s Olaszország határozott javaslatokat formuláltak, a bolgár kérdés megoldására vonatkozólag, melyeket Schweinitz tábornok a csár elé terjesztett. Marchetti, a pétervári új olasz nagykövet, szintén az orosz fővárosba sietett, hogy Olaszország előterjesztéseit támogassa.

Az orosz sajtó a békeligával szemben ellenlágáról álmodozik. Az orosz közvéleményt, ezen önámításából senki fia ki nem gyógyíthatja, de a magunk tájékozódására, helyén való lesz e phantasmagoriának szeme közé nézni.

Milán király a skupstina küldöttségéhez, mely a patronatus-ünnep alkalmával nála tisztegett, felette érdekes beszédet intézett, a többek közt így szólván:

Uraim! Még egy nagyon komoly szavam volna önökhöz: sötét fellegek tornyosulnak Európa politikai láthatárára, borzasztó háboru fenyegeti földrésznket. A germanismus és a slavismus fog egymással megmérközni. Az tehát a kérdés, minő állást foglaljunk mi el! A felelet könnyű: Saját nemzeti érdekeinket kell megóvnunk és figyelniük kell, de nagyon, arra hogy a szerb nemzeti eszme el ne merüljön a szláv nemzeti eszmébe. A király e szavai élénk visszhangra találtak.

és üzletem nem tür ellenségeket. A vidéken pedig úgy van, hogy akármit ír az ember — bajt okoz önmagának.

Egy szép napon a kávé mellett űök és egy barnított arcú uri ember lép be a kávéházba. Szemeim épen a kávéház ajtajára valának irányulva. Azonnal ráismerek az idegenre. Nem akarom a dolgot csürni csavarni: Feri volt.

Felállok ülőhelyemről, eléje megyek a jövevénynek, ő is rám ismer, már öleljük is egymást, csupán a puszi maradt el.

— Szervus Feri! Hol jársz itt kedves bruder?

— Hát ide jöttem és itt is maradok. Az s... közszénbánya-társulat fiókot nyit helyben és én leszek az üzletvezető.

— Bravo barátom! Most tehát ismét barátok lehetünk, és ennek nagyon örülök.

— Részemről a szerencse. Páh pajtás, szervus, Isten veled, a viszontlátásra.

Hazamentem és elbeszéltem feleségemnek, hogy mily nevezetes új firma és mily uri ember lesz ezennel kis városunkban.

Egy szép délután Feri belép a kávéházba és azt kérde tőlem, hogy ki írta a helyi lap mai számában a gyönyörű tárczát a makrapipáról. Kérem a lapot, átnézem a tárczacikkeket és nem találom abban semmi-

Rómából jelentik, hogy a szenatus az Ausztria Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést titkos szavazásban 68 szóval 7 ellenében elfogadta.

Szófában f. h. 21-én Koburg herceg elnökle alatt haditanács volt, melyen új fegyverek beszerzésének kérdésével foglalkoztak.

Vukovics bolgár ügyvivő visszaérkezett Konstantinápolyba és bemutatta a portának Zwettkov bolgár pénzügyigazgatót, ki utasított, hogy a portával a Bulgáriából és Kelet-Ruméliából érkező áruk vámja tekintetében megállapodást létesítsen, és hogy a porta kívánságait a vasuti csatlakozásokra vonatkozólag tudakolja ki. Zwettkov egyttal a bondholderekkel a hűbérkérdés részleteit fogva megbeszélte.

Román lapszemle.

— A „Gazeta” és a csernátfalusi népgyűlés. —

A „Gazeta” épen most készülődik félszázados életkört megünnepeelni s e komoly gondolatai között is ráér az Emke Brassó vármegyei főkegyeletének ügyeivel léházkodni. A „Pester Lloyd”-ból s nem a mi lapunkból értesült a Csernátfaluban tartott népgyűlésről, melyet e hó 18-án olyan szép eredménnyel, példányszerű rendben és egyetértéssel tartottunk meg. A „Gaz.” szerint Koós tanfelügyelő, a magyarosítás fáradohatlan agitátora, fokát és mindent beszélt, hogy az ág. ev. egyházak legyenek az Emke tagjai s hogy néhány község legyen alapító. A papok a templomokban kezdetek izgatni (a agita) a magyarosító egyesületért.

Mi lesz az eredmény? „Sajnáljuk megmondani.” Eddig a „Gazeta.” Az olvasók azon tagjai, kik ama gyűlésen jelen voltak, jól tudják, hogy nem a tanfelügyelő, hanem egyik csángó lelkész indítványozta azt, hogy az egyházak legyenek tagjai az Emkének.

Ugyancsak az a lelkész ajánlotta, miszerint a községek is szolnáltassanak fel, hogy legyenek alapítótagok, de ezen indítvány épen az oláhok iránt való tekintetből úgy módosított egy másik lelkész által, hogy évenként rendezzünk a községek magyar lakosai között gyűjtögetéseket és ezen módon szerezzük meg az alapítványokat mindenik magyar községben.

A mi illeti a „Gazeta” ezen állítását, hogy a tanfelügyelő a magyarosítás legfáradohatlanabb agitátora, ezt nem tagadja maga a tanfelügyelő sem, sőt arra törekszik, hogy maga a „Gaz.” is magyar lappá alakuljon át, nem nyelvben, hanem hazafias érzelemben és ebben nincs lehetetlenség. Hiszen ma is megtörténik vele, hogy ha bolondok házába küldi a kolozsvári „Ellenzék”-et, holnap már egész cikket fordít át belőle, hogy segítsen neki szidni, gyalázni valamelyik főispánt. — Tudnivaló, mikor az „Ellenzék” azokkal a véres száju cikkeket írja, nem gondol a „Gazeta”-ra, de a „Gazeta”-nak malmára jó s így ráereszti a koránny közegeire mocskos vizét.

Hát a csernátfalusi népgyűlésnek mi lesz az eredménye?

Ha eredménye lesz, úgy azt nem fogják a „Gaz.” olvasói soha megtudni. Arra nincs tere, hogy felőlünk valaha elismerőleg írjon. Hát ha nem lesz annak a népgyűlésnek eredménye? Akkor olvasni fogjuk a „Gaz.” után még a bukaresti román lapokban is, hogy virul a „Petru Májor” az asofiatuinea és mindenféle román egyet és pusztulnak a magyar egyletek s velők a magyarok. Már én csak azt mondom az én

kedves csángómagyar atyámfiaimnak, hogy tegyék csuffá azt a csunya száju román ujságot s mutassák meg neki, hogy nincs szükségük az ő szánakozására s én mint a csángó magyar véreimet ismerem, tudom is, hogy csuffá teszik. A tek. szerkesztő urat pedig arra kérem, hogy minden gyűjtésnek adjon tért lapjában, a mely a csángóktól fog beérkezni, mert veres posztó lesz ez. melytől a „Gazeta” dühbe fog jöni, de nem fogja közölni. Az ő kenyere a gyűlölség minden ellen, a mi magyar. Mi meg ne vegyük számba, hanem haladjunk a megkezdett uton.

Rövid két év alatt beszereztünk 270 ezer forintot, még két év alatt fetviszszük felmilióig. Egyletünk nem pénzintézet, mely nagy osztalékot mutogat a ta „Tribuna” az alapítóknak. Mi minden jövedelmünket jótékony intézeteknek osztjuk ki. Templomok, iskolák, óvódák, könyvtárak fognak egy varázsütésre e gyűjtésekből keletkezni. Meg akarjuk menteni a végpusztulástól fajunkat s meg is fogjuk menteni. Ezt jól látja a „Gaz.” Látja életrevalóságunkat; látja, hogy lelkesedésünket a házaseretet örök forrásból meritjük, tehát olyan forrásból, mely kiapadhatlan. És épen ez fáj a Gazetának, Tribunának. De a mi nekik fájdalmat okoz, az bennünk hazafias érzelmet táplál. Nem engedjük, hogy fajunk itt az erdélyi részekben továbbra is szemeink láttára eloláhosodjék s ez fáj neki. — Már akár fáj, akár nem fáj, mi haladunk az elkezdett uton, nem azért, hogy a „Gaz.” dicsérjen, ebből ugyan nem kérünk, hanem azért, hogy erősítsük azt a fajt, mely nem szökik Oláhországba a sorozás elől, hanem előáll s akkor busulna, ha azt mondanák, hogy nem jó katonának.

Dugd be azért édes csángó-magyar atyámfia a „Gazeta” beszédei elől a te füleidet s teljesítsd, mint eddig is tetted, hazafias kötelességedet a trón, a haza és saját fajod érdekében!

Cze nkalji.

Bulgáriai fogházak.

A bukaresti „Rumänischer Lloyd” érdekes közleményt hoz 302. számában Bulgária egyik legnagyobb városa, Rusesuk fogházainak borzasztó állapotáról. A közlemény igen érdekes és majdnem hihetetlen. Ha ez való, úgy bizony szomorú igazságügyi állapotok lehetnek Bulgáriában. Az érdekes közleményből következők veszszük ki:

Némely ábrándozó, ki a művelt Európának, illatos berkeiben ülve, a szép Kelet felől ábrándozik, s midőn a legszebb fellegrákat építve, álmából felébred, és a prózái élethez tér vissza, önkénytelenül dobbant lábával, ha rossz csillaga a világhírű Bulgáriába vezet.

Engemet utam Rusesukba vezetett, hol alkal-mam volt több látvány között a fogházat is megtekinteni. Egy körülbelül 10 méternyi, a föld alatt megvilágított gödörben, állatokhoz hasonló módon, mintegy 150 fogoly mászkál, a kik legtöbbsnyire mohamedánok. Ezen gödör nehéz vasajtója nyílásánál akaratlanul visszaretten az ember, mivel ezen földalatti gödörből kiomló szagot elbirni alig lehet. De ha az ember itt van, nem szeretne visszamenni, míg meg nem nézi azt, hogy mi van ezen borzasztó gödörben, a hol nem vadállatok, hanem békeszerető emberek laknak, a kiknek ta’an soha el nem követett bünért, minden finom érzésű leiket mélyen sértő módon, kell lakolniok.

Mily borzasztó látvány! Itt egyik egy darab szá-

Feri kezét ad és megy.

A pincér hozza a lapot, megnézem a tárczát és cizme: „a közszénbányában.” A tárcza nem volt rossz, de közszénzagu. Sok ember jóizűket nevetetett a száraz dialoguson, de én nem vettem ki belőle oly nagyszerű és nekem tulajdonított ideákat. Nem értettem, hogyan impuált Feri a tárczát nekem, midőn jól tudja, hogy én a köszönet ki nem állhatom, de hasztalan volt tagadásom, Feri az egész városban elkolompolta, hogy a tárczát én írtam. De a tárcza nem hódított magának tért.

Deczember havában valánk és helyi lapszerkesztőnk a karácsonyi példányt rendkívüli melléklettel látta el. Ezen melléklet ismét egy előttem ismeretlen tollból eredt tárczát foglalt magában: „Az asphalt betyárokról.” E tárcza sem volt jobb a többinél, de nagy szakismeretet árult el a czim terén. De csodák csodája, az általam használni szokott betűvel volt jelezve; már pedig az én szakismeretem nagyon gyenge az asphalt betyárok históriájában, mert őszintén megvallva, az én időmben a budapesti váci utcában még nem volt asphalt. Soká gondolkoztam a tárcza írójának kiléte felett, de azt épenséggel nem voltam képes felismerni Feri ismét a kávéházba jött — megjegyzendő t. i. hogy Feri csak akkor jött a kávéházba, midőn egy ilyen, neki tetsző tárcza jelent meg — és ismét azt

A BRASSÓ Karácsonyfája.

Melléklet a „BRASSÓ” 146. (karácsonyi) számához.

A gyermeki lélek erkölcsi fejlődésének alapja a szeretet.
Ez lebeg felette mint védő gloria, s ez adja meg a fejlődése által feltételezett fényt és derűt.

Midőn a szeretet nagy ünnepén a karácsonyfák csillogó fényével fokozzuk e derűt, ne feledkezzünk meg azokról, kiktől a sors a derűt hozható fényt megtagadta.

Orbán Ferencz.

Karácsonykor!

Itt az én kedves karácsonyom! Ez a kedves kis naiv ünnep, melynek nagyságát mindenki szemből kész vagyok eldisputálni. Nagy az atya Uristen, s legyen hozzá méltó nagy a többi ünnep; de mikor nekünk egy oly picziny istenkénk, mint Jézuska, csak karácsonykor lehet, hát miért akarnók ezt a kedves gyermekded ünnepecskét a többiek közé sorozni s csupa nagyvási hivalkodásból mosni róla azt a zománcot, a mi gyémánt s a mi nem lehet nagyobb egy galambtojásnál, mert mihelyest nagyobb, mindjárt hamis. Hát legyen ez az ünnep is olyan kicsiny, mint ama legdrágább ékszer és behintve vele az egész világ, mint ragyogó hó mozaikkal, melyre hárátekin az atya szeme, az égi nap, úgy ragyogjon mind, mint a tiszta, szeplőtelen gyermeki mosolygás a kis Jézus ajkáról ragyogott.

Szent karácsony, szent karácsony! Mikor is voltunk boldogabbak, mint akkor, midőn nekünk is hoztál még karácsonyfát; minek tudtunk azóta úgy örülni, mint annak a csecsebecsének, mely az apró gyertyácskák közül intett felénk; és láttunk-e azóta olyan fényest, mint a milyen ama láng volt, mely a gyertyácskák tüzeiből sugárzott reánk? Még csak egy láng lehetett ahhoz hasonló: a mely később imádottunk szemében égett, és a karácsonyfák czukorkáinak édességéhez csak az a csók hasonlíthatott még, az az első, melyet imádottunk ajkáról nyerünk!

„Ifjuság, te kedves álom!
Kéjdet mikor találok?
Hol vagy első érzélem,
Mért nem játszol még velem?”

írta Szelestey László. És hol van Szelestey? Elment oda, a hova a gyermekév, az ifjuság és az első érzélem: a multba! Mert a mi emberi, az nem lehet örök. És mégis van egy napja az esztendőnek, a melyben megifjodunk, a melyben visszatérünk a gyermeki korba, a mi urunk Jézus Krisztusnak az ő vezetése alatt. Ő is felveszi ilyenkor 1887 év előtti csecsemői

alakját és visszamegy a bethlehemi jászolba piczinykének, és mi is, az egész keresztény emberiségnek apraja-nagyja követjük őt, leszünk újra gyermekek s bűt, fájdalmat, csalódást, keserűséget, szenvedést, mint életterhet, a karácsony küszöbe elé rakva, lelkiünket imádsággal megtisztítva, szenvedélyeinket elcsitítva, bűneinket elingva, úgy lépünk a szentélybe, mint a kiknek meg van engedve, hogy az emlékezetben legalább: de gyermekeké lehessenek ismét!

Jőjj anyjukom, édes anyjukom! Hadd simítom el homlokod redőit azzal a csókkal, a mely első vala s így karácsonyra megifjodottan visszatér! Hadd nézek szemeid fényébe, hogy feltaláljam benne a multat és annak örömet, annak a szerelemnek az édenét, a mely visszatér így karácsonykor s elüldögélhetünk benne az almafa alatt, a mely alatt egykoron nagy reményekkel fiatalok valánk!

Akkor nekünk volt még karácsony. Most meg nekünk is van, és nekik is van, azoknak, a kiknek akkor nem volt. A kik csak reményeinkben, képzeleteinkben röpkedtek még, mint arany pillangók és benépesítették azt a jövőt, a mi részint már el is mult és részint jelen. Ime, itt a teljesült remény, itt az arany pillangó: Elemér! Ide, ide a szívem felé! Te voltál az, a ki akkor körülünk röpködtél édes zummogással, szárnycsillogtatással és ígértél nekünk egy szebb jövőt! Szebbet még annál is a mely akkor jelen volt. Hejh! pedig fiatal szemekkel néztük!...

És csalódtunk-e reményeinkben? Nincs-e itt ama új világ a gyermekben, s visszaadnánk-e azért a fiatalságért, melyet ő érte adtunk oda? Megválnánk-e életünk bujától, bajától, szenvedésétől és terhétől, ha magukkal vinnék őt is? Oda adnánk-e a világ kincseért gazdaságaért, és mindazon boldogságért, a mely nem a miénk?

Oh uram, kis Jézus! Hallgasd meg a mi könyörgésünket és hagyj meg bennünket a mi boldogságunkban, mert oly kincscsel bi-

runk, a mely reánk nézve egy világ! Egy világ! Egy olyan karácsony, a melynek gyertyácskái neki ragyognak, s az ő szemeiből ragyognak vissza reánk! Egy oly karácsonyfával, a melynek csecsebecsái az ő szemeiből fakasztanak örömkönyeket, de a mely könyek, mint égi harmat, a mi lelkeinket termékenyítik meg boldogsággal. „Ifjuság te kedves álom, kéjdet im feltalálom. Itt vagy első érzélem, és enyelegsz énelem!”

Tóvölgyi Titusz.

Az én karácsonyi szent ünnepem 1848-ban.

1848. november 16-án este történt meg Szamosfalvánál Urbán cs. kir. ezredes és a II-ik honvédszászlóalj kétszázada s Makray László Mátyás-husár százados között az első összeütközés, a Szamosujvárnál november 13—15 között reánk nézve visszavonulással végződött ütközet után.

Baldacci Antal a magyarság vezére két gyenge kísérletet tett az ellenállásra, első volt Szamosujvárnál, holott a mieinket az ellenség erős ágyutűzzel fogadta, de a mi általunk nem viszonzott, mert seregünk egy mély völgyben lévén, a fővezér nézete szerint a löport czéltalanul vesztegetni kár lett volna. A szamosfalvi éjjeli előőrsi csata reánk nézve győzelemmel végződött. Urbán Szamosfalván felgyújtott néhány házat és ennek világánál Választig vonult még azon az éjszakán vissza. Ennek dacára mi is november hó 17-re virradólag kiürítettük Kolozsvárt s Gyalun, Bánfihunyadon át Csucsán, Feketetón és Szilágy-Somlyón foglalt állást.

A történelem már tisztázta ezt a visszavonulást, s Baldaccit mint gyanus vezért elítélte. Urbán serege november 18-án vonult be Kolozsvárra. Erdély vesztve a magyarságra nézve. A mi lovasosztályunk, mielőtt Sz.-Somlyóra ment volna, néhány napig Almáson állomásozott. Ugy Almáson, mint Sz.-Somlyón a zord novemberi és decemberi időjárás dacára minket szünet nélkül gyakoroltak a lovaglásban, karabélyllyal czéllövésben és a kardforgatásban.

December hó, nem emlékezem hányadikán történt, midőn napi parancsban tudunkra adatott, hogy

„Békesség és jóakarát tinétek.”

A sűrű sötétben
A menybölt lámpája nem dereng keresztül
A nyugvó föld fölé néma komor felleg
Teherként nehezül.

De felgyul szívünkben
A vallásos hitnek drága vesztá-fénye
S össze-kulcsolt kézzel, imádkozó ajkkal
Tekintünk az égre.

És mintha hallanók
Az angyalok karát Bethlehem mezején:
„Dicsőség Istennek, béke s jóakarát
Legyen a földtekén!”

S a szent zsolozsmának.
Megható hangjánál keb'ünk átmelegül
S úgy hiszszük: „Velünk van,” a kiért a világ
Ime ünnepet ült.

Majd messze keletre,
Ama kis jászolba téved el a lélek,
Hol a menynek fia váltságul született
A föld emberének.

És megesik lelkünk,
A szent csecsemőnek sulyos sorját látva,
S szégyeljük a miénk', mert a föld poráig
Meglettünk alázva.

Oh ha ez alázat
Megmaradna köztünk sokáig, örökkén:
Talán békesség a jóakarát lenne
Akkor itt a földön.

Végh Mátyás.

Az árvák karácsonya.

Harmath Lujzától.

Alacsony, nyirkos, butortalan szoba ablakából két színtelen arcú gyermek tekint a mozgalmas utcára s bádgyadt szemeikből alig látszik ki valami élet. Künn sűrűn pelyhedzik a hó s a jelenetek rendkívül változatosak. Amott egy vidám csoport most tér haza a jégről, egy-egy urnő boldog, meglegedett arccal siklik tova a friss havon s a bolti szolga alig bírja czipelni a nagy csomagot, melyet utána viszen. Fiatal férjek büszkélkedve szorítják kezökbe az ékszeres etuit melylyel meg fogják lepni egyetlenüket: hogy fog ragyogni az a bájos arc! Milyen öröm arra gondolni! Amott egy öszbe vegyült ur bizalmatlanul tekint körül, kezeit kabátja zsebeibe dugatja. Ismerem jól; tilosban vadászik! Egyszerű ruhába öltözött nő mézes babukat viszen: egyébre nem telik, de így is megleszen a kisdetek öröme. Közbe egy-egy díszesen cicomázott karácsonyfá látszik; mintha magától menne; hatalmas lombjaitól nem is látszik az ember, a ki viszi. Zörgős, csengős szánokban elegáns hölgyek repülnek tova, a felhalmozott csomagoktól alig látszik az élveken kifáradt arc. A egész város üzleteit felkeresték, míg akadt valami, a mi nincs. Bizonyára migrain lesz a vége a nagy izgatottságnak s a házi orvos ugyancsak bírja kitalálni az okát: szegény szerencsétlenek! A bőrkötényes iparos pár darab ruhát viszen haza, a napszámos egy üveg szeszt szorongat hóna alatt: az ő vágyaik nem terjednek tovább,

És minden összevegyül a hópelyhekkel, a vidám kacaj a sóhajjal s e chaosból istenen kívül nem válaszítja ki senki az — igazt.

A két gyermek arca mind szomorubbá válik s amint egy-egy cifra czafatos karácsonyfa feltűnik a tömegbe, halvány ajkukat a meglepetés hangja hagyja el.

— Mi az megint? — szól egy nyöszörgő hang a szalmával gyéren bélelt ágyból.

— Egy karácsonyfa.

— Hát mi bajotok vele: a másé.

— De oly szép volt!

— Jertek el az ablaktól, nem jó nektek ott lenni!

A két gyermek leszáll, kis szívökön mély sóhajjal könnyitenek, aztán oda csoszognak az ágyhoz.

— Neni!

— Nó, mi az?

— Ugy szeretnénk oda kimenni!

— Hideg van.

— Itt még hidegebb.

A beteg kinosan nyöszörög, didergő tagjaira felhuzza a takarófoszlányokat s szemei az ég felé tekintenek, mintha keresne valamit.

A fiu bátrabbnak látszik s az ajtó felé siet.

— Nem, nem — nyög a beteg — ne menjetek, elviszen a mikulás.

— Hát azokat odakünn? — szól a fiu.

— Azokat nem... azok ott — gazdagok.

A két gyermek busan tér vissza s letelepedik a hideg tűzhely mellé. Suttognak.

holnap az új tábornok, a ki vissza akar minket Erdélybe vinni, szemlét fog tartani felettünk. A tábornok az öreg Bem volt. Mintha most is látnám azt a szürkébe vegyített kisdud alakot, fekete csákójával, szürke köpenyével, a mint századunkra irányozta apró villogó szemét, midőn Makray László századosunk vezénylete alatt előtte a város mellett terülő réten elvonultunk. — Az első század századosa gr. Bethlen Gergely volt, a páratlan lovagló és jószágos tiszt. Őrnagyunk gr. Mikes Kelemen a kiválóan szép, dölczeg férfit. Ma már mindhárman a boldogok álmát aluszszák. Bethlen Gergely a kolozsvári temetőben, Makray László a felpestiben, gr. Mikes Kelemen a zabolai családi sírboltban. Ez utóbbi Szeben alatt esett volt el 1849. január hóban.

Miután az öreg Bem a szemlét megtartotta felettünk, megtette a szükséges intézkedést arra nézve, hogy Urbant Erdélyből kiigrassa, a mi, mint tudjuk, fényesen sikerült neki. Én a dicsteljes hadjáratban nem vettem részt. Arra voltam kiszemelve, hogy egy-magam, egyes egyedül futári szolgálatot tegyek Sz.-Somlyóról Szilágy Csehbe. Soha életemben nem jártam azon a vidéken sem azelőtt, sem azután. — Utasítva voltam, hogy a kezembe adott falvakon mindenütt egyenesen a község bírájához siessek, követeljek lovas kalauzt és a lehetőleg kevesebbet pihenjek, míg a lepecsételt levelet talán Tóth Agostonnak át nem adom. Ugy is történt. Szóval is megmondottam, hogy új tábornokunk van, hogy indulunk vissza Erdély elfoglalására. Leírhatatlan örömhír futárja voltam. Megvendégelték, megdicsérték s ismét Sz.-Somlyóra kellett visszatérnem azon módon, a mint Sz.-Csehbe mentem. Emlékszem híven, hogy románok által lakott községeken haladtam át menet-jövet, de sehol egy házszámot sem bántották.

A máramarosi és szilágyi románság nem élvezte Urbán pászaráját s nem ellenünk, hanem velünk harcolt. Ha akarták volna, úgy eltehettek volna láb alól kalauzustól együtt, hogy híremet sem hallották volna. Ma már arra sem emlékszem, hogy mennyi idő alatt jár'am én meg azt a keserves utat, hóban, lucskos sárban, decemberi ködös, rövid napok és hosszú éjszék alatt. Azt azonban nem bírom elfeledni, hogy erősen áthűtem s hogy ugyszólva félhalva érkeztem vissza Sz.-Somlyóra. Bajtásaim örömjongva készültek vissza a kedves kis hazába, bosszút esküdve az Urbán garázdálkodása ellen. Engem pedig bevitték a szilágy-somlyói gymn. épületbe, a melyet akkor kórházzá alakították át betegeknek ápolására. Tiphusba estem s több ideig önkívületlen lehettem, mert egyszer arra ébredtem fel, hogy egy székely fiúnak a fejéből, a másiknak a szeméből vették ki a zsbóit ütökötben kapott puskagolyót; ezeknek keserves jajgatása téríthetett magamhoz. Mindakettő meggyógyult és együtt tértünk vissza február derekán Zilahon át Kolozsvárra. A melyeknek a balszemét lötték ki, azzal vigasztalta magát, hogy „sebaj”, hiszen úgy is mindig bekeletett hunyni ezt a volt balszemét, mikor czéloztam s tovább szolgált félszemmel is. A másik nagyon gyenge volt s egyenesen haza ment Csikba. Érdekes volna, ha még ma is élne és e sorok kezébe akadnának...

A betegápoló baka jelentette, hogy holnap kará-

csony másodnapja, felírta, hogy ki-ki melyik felekezet hive s tudatta, hogy a felkészek befognak délelőtt jöni és akkor meggyónhatunk, urvacsorát vehetünk. — A szomszédom örvezedett, hogy ezt is megérheti, de karácson másodnapján reggel, midőn az orvos bejött látogatásunkra, az én szomszédom már nem örvendett, halva volt s azt sem tudtuk mikor halt meg, hiszen első napján még örvendeni is tudott.

Végre felvirradott karácsony másod napja, délelőtt bejött hozzánk valószínűleg a szilágy-somlyói ref. pap, imádkozott szépen, vigasztalt, buzdított, hogy Isten a betegek legfőbb orvosa, nem feledkezik el rólunk, csak térjünk meg, valljuk meg vétkeinket Isten előtt és vegyük magunkhoz bűnbánólag a szent jeleket, melyek Krisztus érettségét megőretett testére és érettségét kiontott vérére emlékeztetnek.

Kinyújtottam reszkető kezemet a sz. jegy után, de nem voltam képes magamba venni oly végtelen gyenge voltam. A lelkész merően reám nézett s részvételt mondá: „Szegény huszár”, bizonyosan azt is utána gondolta, hogy ez sem fog több karácsonyt érni s több urvacsorát venni...

Azóta ez a mai karácsony a 40-ik, melyet megértem, de elfelejtettem-e vagy egy karácsonykor, hogy eszembe ne jutott volna az 1848-iki karácsonyom? Soha! Az ilyent csak a sírban feledjük el... Addig pedig áldom a legfőbb orvost.

Kóós Ferencz.

A hó róla.

Ha fehér karácsonyt ünneplünk, úgy csevegésem a hóról időszerű lesz, mert van hó; ha fekete karácsonyunk lesz, ha a tiszta fehér lepel helyett sáros utcát kell taposnunk, melyet inkább nem is taposunk és honn maradunk, úgy az a felett busuló nyájas olvasónő s olvasó talán még annál szívesebben olvassa el so rainat, melyekben akár elmerülhet a sok hóban.

Pár nap óta fagyos idő járt, reggelre fehér takaró fűdi a messze vidéket, a mama karjára veszi kis fiát, mutatja neki a megváltozott képet s a folyton hulló pelyheket és a kis baba nem tud e látványtól megválni, órahosszat nézné a röpködő kis fehér madárkát, szemét-száját tátja el a csoda láttára. Idővel megszokja, mint annyi más csodáját az örökké ifjú és nagy természetnek, természetesnek találja ezt is, nem csodálja többé.

S mint a kicsinyek, úgy vagyunk vele mi nagyok is; az idő hidegre fordult, s az esőzés helyett a maga rendje szerint beállott a havazás, csodálkozunk, ha nem így volna!

Pedig mi csodás dolog mégis e havazás, s mi fontos szerep jut a hónap a természet háztartásában!

Mennyire szép és szabályos alakot képeznek a hópelyhek, azt nyájas olvasóim mindegyikének volt már alkalma megfigyelni. Kivált szépen észlelhetjük ezt, ha a hőmérséklet két-három fokkal a fagypon alatt van s csak ritkán hull a hó, minden pelyhecske egy gyönyörű hat bordás csillag; de tán kevésbbé figyelték meg azt, mily sokféleség van e csillagokban. Egy havazás alkalmával ugyan rendszerint felfeljebb 2—3 féle alakot fogunk megkülönböztethetni, de ha következetesen megfigyeljük őket, végtelen változatosságot találunk ez idomokban. Egy északsarki utazó

következetesen megfigyelve ez alakokat, száznál több szebbnél-szebb csillagocskát idomát örökitette meg rajzban, s mind e sok alak a hat sugarú csillagocskának változata, egy motívum mindannyi, mindég változó kivitelben.

De nemcsak az egyes pelyhecske ragadhatja meg szépségével lelkünket, a hó nagy tömege is szép. Nem akarok az örökös hótakarta Alpeselek szépségeiről szólni, a toll annak ecsetelésére alig képes. A genfi tó egy babérílgétéből egy forró nyári nap estéjén a Mont-Blancnak a búcsuzó nap sugarai által biborvörösre festett hótömegeit látni, bizonyára a legszebb képek egyike, melyben e szép földön gyönyörködhetünk.

De nem kell a hó szépségének bámulhatása végett oly messze mennünk, a mi vidékünk is szép, ha hó borítja azt, de még sokszorta szebb, ha hótakarta fenyves erdőn utazunk át. A kép valóban megragadó, a fenyők ágai meghajoltak a hó terhe alatt, a legváltozatosabb alakokban csüng le a galyakról; néma csend uralkodik az erdőben. A nálunk telelő madárkák sem hallatják hangjukat, csak a hótömeg, mely majd itt, majd amott lehull a galyról, melyre röpi a madárka, árulja el jelenlétét. A hópelyhekről ezerszeresen tükrözik vissza a nap fénye, s az ember elkáprázva a látvány szépségétől, lecsukja szemét.

Sok gyönyörűséget, sok örömet okoz a hó kicsinyeknek és nagyoknak: vigan csuszik le a szán a dombtetőről s egész piramisa a vig gyermekeknek ül rajta s gurul kacagva a felfordult szánról a hótól. Tötte puha árokba, amott pedig gyorsan ügető felcsengettyűzött lovak vizik a szabadba az egész családot! Mily kedves örömek!

De a hó borzasztó is tud ám lenni.

Vidéinkön nem igen ismerjük a hógörgeteget, ne is sajnáljuk ám. A legborzasztóbb természeti jelenségek egyike.

A hegyeken nagy hótömeg fekszik, a hetek óta éjszak felől fuvó hideg szél megszűnt, déli szél állott be, a hó olvadni kezd, tapad.

A hegyoldalon egy madárka röppent fel s egy galyacskáról havat ütött le, alig egy borsónyi nagyságú tömegecske volt, de igen lejtős helyre esett s gurul tovább, már akkora mint egy hólabda, de pár pillanat alatt olyan mint egy ház, mint egy óriási hegy s bugva, rombolva zuhan a mélység felé, belsejébe temetve állatot, embert, házakat és erdőket, kicsavarva azokat gyökereitől, s legvégül, ha a balvégzet úgy akarja, eltemetve a völgyben fekvő s útjába esett egész falut.

Ezren s ezren találták úgy sirjukat az ártatlanság színében tündöklő fehér hó alatt.

De más módon is tud borzasztóvá lenni a hó, s ily módon épen most egy éve sulyos csapásként nhezedett Németország, de kedves hazánk egy részére is. Csak hullott a hó, csak hullott, de nap nap után hullott folytonosan, szakadatlanul.

Hazánkban Fiume vidékén, kivált Horvátországban volt e havazás a legborzasztóbb. Egy debreczeni család enyhe telet élvezendő, Abbaziába indult, a nagy hó a horvátországi hegyekben érte őket, Camerai Moraviczán, egy nyomorult kis fészekbe, akadt meg a vonat, hol semmisem kapható mit nem a vasut szállt oda. A táviró sodronyok a hótömeg nehézsége

— Te, kérjünk kegyeret, úgy ehetném!

— 'Sz tudod, hogy nincs.

Mélyen sóhajtanak s elhallgatnak megint.

— Tudod mit Imre — szól a lányka — játszodunk karácsonyosdit.

Nem bánom.

Tudod, úgy ahogy álmodtuk egyszer. Olyan teszszük a seprűt az asztalra, az lesz a karácsonyfa, tegyük reá szalmát, aztán meggyújtjuk: tudod, mint akkor! Jaj, be szép lesz, épen mint ahogy álmodtuk.

A beteg kebléből valami átokféle száll az égnek, ő tudja, hogy nem álom volt a miről e szegény teremtések beszélnek. Nem: való, Atyjok bankhivatalnok volt s becsületességében nem kételkedett senki. Nem is volt ok reá. Egy napon könnyelmű kaczer színésznővel találkozott s meg volt rontva. A szelíd, áldott feleség, a kedves kicsinyek, a nyugalmas otthon, a becsületes múlt, el lett feledve s mint az eszeveszett vakon rohant romlása felé.

A könnyelműség útja meredek, bajos megállni rajta lefelé, a könnyelmű nő, mint a vérszipó nem azért kapaszkodik valakibe, hogy rajta csüngjön, hanem hogy vérét kiszívja.

Mindennapi történet s megújul mindaddig, míg emberek lesznek s ez emberek hitvány eszközei maradnak a szenvedélyeknek.

Egy napon aztán mélyebben talált nyulni a kezelésére bizott pénzhez, mint kellett volna. Hisz ez már a dolgok rendjéhez tartozik.

A lejtőn gyorsan haladt lefelé.

Néhány hónapig kijátszotta a bank-censorokat, de elkövetkezett az idő, mikor már nem lehetett titkolni. Igen, és ekkor megszökött.

Az ördögért elhagyta az anyalt, a percznyi kábulatért a nyugodt, csöndes életet, s aztán cserbe hagyta mindkettőt.

A színésznő nem sokáig busult; hisz imádók vették körül, egy nem mutat hányt; kettő, három lesz helyette. Az ilyen udvartartás a változatosságot szereti. A nőt, a feleséget kétségbe ejtette az ügy s megsemmisülve rogyott össze a hír hallatára.

Épen karácsony este volt mint ma, a diszesen ékített karácsonyfa ott ékeskedett az asztal közepén ezer meg ezer láng világított rajta. A férj azt mondta nem jöhet korán haza, gyűjtsák meg a lángokat, hadd gyönyörködjenek a kicsinyek, később elálmosodnak. És a feleség mit sem gyanítva, vidám dalolás közt lobbantja fel rendre a gyertyákat s a két éves Margitkát ölébe kapja s boldog mosolylyal gyönyörködik a kicsinyek örömén. Margitka tapsol kövér kis kezeivel s Imre tánczolva kiabál mellette.

S most csengő hallzik; a külső ajtó megnyílt, bizonyára apa jött meg, ő lesz, ő.

Igen, igen, hogy részt vegyen örömlükben.

A nő nem győzi várni, maga nyit ajtót elébe.

Komor tekintetű rendőrök állanak az előszobában.

— Kit keresnek?

— Kit? Hm! Hát az urat.

— Az nem vétett semmit.

— Nem? De bizony elég nagy büne van, meglapta a bankot. Hm, tán elég nagy? Mi?

A nő iszonyodva sikoltott fel s a másik perczben élettelenül terült el a földön.

A rendőrök felkutatták a lakást, lefoglaltak minden lehetőt s még annyi emberségök volt, hogy távoztak beküldték a cselédséget a még mindig alétan fekvő nő ápolására. Tőlük elég volt, ha a bűnös feleségeért ennyit tettek.

A karácsonyán leégtek a gyertyák tövig, egy-egy bele kapott a fenyőbe s nagy szagot terjesztett. Margit meg Imre sejtelen nélkül mentek kis ágyaikba s a gyermek álmát nem zavarta meg az örült szenvedély fekete büne. Mosolyogva aludtak el s álmodtak a szép, fényes karácsonyfáról, melyet a jó angyal hozott nekik, hogy örüljenek a vidám életnek.

Minden csapás a szegénység átka, nyomor, kétségbeesés mindennapi társai lettek.

De semmi sem fajt annyira, mint férje hűtlensége.

A nő minden csapást kész elviselni azért, a kit szeret, lemond mindenről, tűr nyomort, nélkülözést, szívét nem érte a csapás, de ha ebben van megtámadva, oly tehetetlenül omlik össze, mint a villám ütött tölgy.

A szegény asszony azon percztől fogva, hogy férje hűtlenségéről értesült, nem élt többé; tengődött csupán. A szíven talált nőt gyermekei sem birták visszatartani az életnek.

alatt elszakadtak, tehát hirt sem lehetett adni, s azki hecsezelve, mint ama két szomszédos megyében, államási épüethen 8 napig kellett várni míg a közlekedés újra megnyitható volt. Az éhhaláltól tartottak már, mert egész utazó közönség a 8 nap alatt az államási hivatalnokok téli készletét teljesen elfogyasztotta már, míg végre az ezer meg ezer alkalmazott munkás eltakarította a havat. Egy tehervonatot nyílt pályán akadt meg, a személyzet szerencsésen elmenekült, a vonatot tíz méter vastag hóréteg alól ásták ki, egy hét múlva.

Budapestről Fiuméba Constantinápolyon át lehetett csak sürgönyözni, s az élelmi szerek behozatala teljesen megakadván egy kilo huszára két forintba szökött fel, s mindezt csak egy kicsikét sok hó tette.

De már sokat csevegtem, pedig még a legérdekesebből, a legfontosabból nem beszéltem: azon nagy szerepről, mely a hónap jut a hőmérsékleti különbségek kiegyenlítésében, mily szerepet játszik, mint a téli vetések hótakarója. Nem mondtam el, mivé lesz a hó, mert nem minden hó olvad ám el, mely földünkre hull; pedig ennek is nagy jelentősége s a természet csodás háztartásában fontos szerepe van.

De kifogytam a helyből s a jövő évi havas tárcza számára kell hagynom, ha ugyan addig valami physica-professor el nem mondja egy tanár-egyesületi estélyen.

Ez alkalomból csupán csak békés, boldog s természetesen fehér ünnepeket kívánok még a nyájas olvasóknak.

Rombauer Emil.

Nagy-Küküllőmegye magyar kulturája.

Habár ezen megye 140,000 lakosságának alig képezi is a magyarság mintegy 10%-át, és ez is alig lakozik pár községben tömörebben, a többi szétszórva falukon és kivált városokban; — mégis már felismerhető nyomai vannak azon nemzeties kultúrtörékvéseknek, mely hivatva van alapját képezni azon még igen sok teendőknél, melyeknek bekövetkezése és sikeres megoldása után lehet csak elmondani, hogy a törékvéseknek öntudatos célja is van.

De éppen azért, mert még csak, úgy mondván, a kezdet kezdeténél állunk, nemcsak nem árt, de szükségesnek vélem elősorolni és ismertetni mindazon intézményeket és tényeket, melyeket a magyarság nemzetisége fenntartására és biztosítására ezen nagy nemzetiségi megyében önerején alkotott; s melyeknek természetes következményei a további alkotások lesznek.

Itt mindjárt meg kell jegyezni azt, hogy Nagy-Küküllőmegye kiválóan szász nemzetiségű megye; lakosságának 60%-a legalább is szász, 19—20%-ka oláh. — kik úgy szellemi, mint anyagi erőben a leggyengébbek, mit mutat az is, hogy közülök sem virilis, sem választott tagja a megyének nincs. A szászságnak szép és tiszta városaik és községeik vannak; — hol jólét, rend és erkölcsös élet virul; társadalma, ipara, kereskedelme, egyházi és iskolai élete már megállapodva, szervesen működik: s a mi egy nagy jelenség, hogy a magyar államiságnak nem oly nagy ellenségei, mint Brassó és Nagy-Szeben; mit annak lehet talán tulajdonítani, hogy minden tekintetben fölényben léve, nincsen

E szent napon nem irom le a nyomort egész ridegségében, a melyben szenvedtek.

A jótékonyság angyalai hoztak néha enyhületet a szomorú házba. Ma, annyi öröm közepett ki gondolna a szenvedőkkel!

Az éhes gyomor mind jobban követeli jogait, a kicsinyek sirva huzódnak az ágy lábához, minden, de minden üres.

A palotákban örömben uszik minden, a kandalók áldott meleget terjesztenek, az asztalok görnyednek a reájok rakott ételektől.

Elfelejtik, hogy nyomor is van a világon.

Nem, nem. Az ég földre küldé angyalát s meléje adta a jótékonyságot.

A rozoga ajtó megnyikorog s ketten, hárman is belépnek rajta; alig bírják cipelni a tele kosarakat, olyan nehéz a tartalmuk.

Még a beteg is megfordul ágyában s lázas szemeit bámulva függeszti a csodára.

B... grófné küldte asztaláról, meg egy kis fát, meg kalácsot, meg sok mindent, a mi csak eszébe jutott: áldja meg az isten!

A kicsinyek boldogan tánczolják körül a rakott asztalt s a kihűlt tűzhelyen vígan lobog a tűzvilág, a szobába gyertya veti fényét.

Hát csakugyan vannak angyalai a földnek?...

Igen, vannak s ezeket nem vakítja el a jólét fénye, szívők oda vezeti a nyomor színhelyéhez.

Áldja meg őket az isten mind a két kezével.

Lol az oláh-sággal versenyt kell, hogy licitáljanak a magyarság ellen, nehogy közülök egyiknek vagy más-
sáknak elpártolása a magyar államiság javára döntse el a többséget. Ez a jelenség mutatkozik Fogarasmegyében is, melynek oláh lakossága, mert nincs ki hecsezelve, sutiba vágta a passivitást és él csendesen.

Hogy a nagyszzebeni komiteeknek ne volna Nagy-Küküllőmegyében is befolyása, s ne lennének párhivei — ezt tagadni nem lehet; de hogy az itteni vezérek sokkal higgadtabban és méltányosabban gondolkoznak, azt eléggé bizonyítja a lefolyt orsz. képviselői választások, midőn a szabadelvű párt oly nagy többséggel győzött. S hogy ezen győzelem minden külhatás nélkül, maguknak a vezérferfiaknak meggyőződése szerint történt; arra elég bizonyítvány az, hogy azelőtt „a nemzetiségi“ képviselők választása éppen oly egyhangulag történt, mint most a szabadelvű pártiaké; tehát a „pressio“ inkább lett volna alkalmazható azelőtt; de ennek sikertelenségét belátja mindenki, a ki ismeri azon fegyelmezett összetartási, mi általában a szászokat jellemzi. S hogy itt valóban a magyar kultúr-törékvések inkább rokonszenven találkoznak, bizonyítja az, hogy Medgyes és Segesvár városok, az ottani szervezett ev. ref. lelkészek fizetéseit tűzifával és 100 frt. fizetéssel segíeyzi. Továbbá a mult nyáron a magyar írók és művészek látogatása alkalmával Segesvár városa nemcsak a költségek hordozását vállalta magára, hanem „vendéglátó gazda“ volt; s az előkelő szász családok a legszívélyesebb előzékenységgel fogadták magukhoz vendégeiket. S ha ezelőtt 10 évvel a „csárdást“ ki is akarták püsszegni, most Segesvárt a „magyar kaszinó“ bálja a legelőkelőbb, hol fény és vidámság uralkodik, s a csárdást meg is ujrázzák.

Mind ezeknek előidőzésében a magyaroknak van szép része; mert komoly, szelid maguktartásával elismerést és tiszteletet vívtak ki magoknak és társaiknak, mely legyen még oly kicsiny is, helyes irányban mozogva, megtermi a maga kedves gyümölcsét.

Ilyen kedves gyümölcs volt első sorban a kaszinók létesítése; mely egyelőre kivihetetlennek tetszett sok felől; „hisz kevesen vagyunk“ — „hisz szegények vagyunk“; s melyek mégis létesültek, s mert éppen kevesen és szegények vagyunk, senki se hagyta elbukni; mindenki sietett támogatni; mert hisz akkor neveltségessé lesz, s örökre elbukott a magyarság ügye. Így gondolkozott a városnak magyarsága; mely áll egy olyan miveltségtisztviselői karból, kiknek magyar nemzeti érzékek nem hetvenkedésből, nem a mások érdekeinek szolgálatából áll; hanem áll azon öntudatból, hogy: a magyar tisztviselő egyszersmind magyar hazafi, s más nemzetiségű honfiát csak olyan polgárnak ismeri, mint a magyart.

Ezen hazafias tisztviselői kar állított először is kaszinót Segesvárt. Meghozta mindenki áldozatát — mert az valóban az volt. Fizettünk évi 12 frt. tagsági díjt, s ezt csak az első 3 év letelte után rendeztük úgy, hogy minden tisztviselő fizetésének 1%-át fizeti havonként. És mind ez oly pontosan folyt be, hogy ma ezen kaszinónak van 400 kötetből álló könyvtára és körülbelül 1500 frt. alaptőkéje. Ezen sikerült kezdeményezés után létesült kaszinó Medgyesén is, melynek a cs. kir. sorhad tisztjei is tagjai, s mely hasonlóan alaptőkével bír, holott Medgyesén a tisztviselői kar is sokkalkevesebb. De ott alakult egy másik, olcsóbb „polgári kaszinó“, melynek tagjai a szegényebb iparosok; de azért vannak többen, kik mindkét kaszinónak tagjai. Kaszinó alakult Köhalomban is; de ez már lételeért küzdeni kénytelen egy pár lelkesebb ember vezetése alatt. Ezen kaszinó meggyengülésének oka egy „hetvenkedő“ tisztviselő volt; kit tovább vittek ugyan, de a seb — mit a magyarság érzületén ütött — még folyvást sajog; vajha! az elvérzés ne következne be.

A kaszinókkal egyszerre létesítették az állami iskolák; de nem azért, hogy konkurrencziát csináljanak a meglevő felekezeti iskoláknak; vagy hogy magyarosítást eszközöljenek; hanem egyszerűen azért, mert éppen az eldugott unitárius és református felekezeteknek nem volt iskolájuk; nem volt a zsidóknak, és szükség volt arra, hogy oly iskolák legyenek, hol a német anyanyelven kívül alaposan tanulhassák a növendékek a magyar állami nyelvet, melynek szükségességét a lakosság maga állatván, az iskola felállítását kérelmezte, s bizony igénybe is vette. A tanítói karok tagjainak nagyobb része át is érte és át is érzi elhivatásának súlypontját; mely itt nemcsak a rideg köteleesség teljesítéséből áll; hanem a hazafiaság azon elhivatásából is, hogy közpályán és társadalmilag érvényt szerezzen a magyar államiság jellegének, minek egyik személyesítőjéül kell, hogy magát tekintse; azt minden érdekek fölé helyezve, s kultur-missiói állását odaadó munkássággal töltse be, mely legfőbb attribútuma egy nagy-küküllőmegyei állami tanítónak. Ez

érvényesült is midőn a „nagy-küküllőmegyei általános tanító egyesület“ megalakult.

Ezen tanító egyesület megalakulása volt a próbaköve azon törekvéseknek, melyek a népiskolák vezetésében nyilvánulnak. Meg lett hívva minden tanító; a szászok nem jöttek el, mert nekik meg van saját felekezeti egyesületük; de eljöttek a többiek, s ezek között a románok.

Ezeknek egyik lelkésze meg is próbálta szétrobbantani az ügyet, midőn kijelentvén azt, hogy, mert a használati nyelv román is nem lehet, melyen a jegyzőkönyv is vezetessék — felhívta román társait, a gyűlést elhagyni. De a társak nem hagyták el, hanem az egyletnek máig is tagjai.

Igy tehát van egy tanító egyesület, mely 100 frt. jutalomdíjt tűzött ki, Nagy-Küküllőmegye földrajzának magyar nyelven megírására a jövő 1888. április 1-ig.

És ezután számba vette magát — ezen maroknyi magyarság — hogy hát felekezeti dolgaiban miként áll? És mert Medgyesén egy elhanyagolt ev. ref. egyházközsége volt, melynek temploma, papilaka van; de egy elzúllott levita által kezeltetik; felterjesztést tett H. L. derék vasuti mérnök kezdeményezésére a püspökhöz az illető egyházhatóság. Ugyanakkor a segesvári ev. ref. hívek is szervezték magukat s hasonlóan felterjesztést ténén; Szász Domokos, az a fáradhatatlan, tevékeny és valódi apostoli lelkű püspökünk személyesen szállott ki; mindkét egyházat szervezte, nemcsak, hanem a segesváriak évi 100 frt. fizetéssel első kepefizetője lön; és míg Medgyesre egy derék fiatal lelkészt küldött; addig Segesvár székhelyivel egy körrel észségeit állított fel; 4500 frt. költséggel egy szép papitelket és templomhelyet vásároltatott; s mindkét helyen évi 800—800 frt. lelkészi fizetés állapított meg; és ma már mindkét helyen a lelkészek buzgón működnek; kiválóan a segesvári, ki nemcsak szépen készített templomi beszédeiért, de minden magyar intézményeknél odaadó buzgalommal teljesített közhasznú munkálkodásáért általános becsülésben részesül. A segesvári templom építésére gyűjtést is rendezett a kis egyházközség, melynek eredménye 2500 frt. Nem elég ugyan egy templom építésére; de elég a mostani körülmények között áldozatkésztségnek. Itt fel kell említenem, hogy templom-építési terveket ingyen készítettek hárman: Alpár Ignác budapesti műépítész és egyetemi s. tanár; Kovács Gábor kir. mérnök; és Létz testvérek segesvári építésszek.

Nagy és a magyar nemzeti szellemnek megfelelő volt azon mozgalma a segesvári magyarságnak, hogy a szabadságharczban, az itteni csatatéren elesett nagy költőnk, Petőfi Sándornak síremlékére már rég alakult bizottságot újra életre hívta, és ezáltal újra szervezkedni segítette; melynek eredménye ma, hogy a síremlék gyűjtése a 600 frtot megközelíti.

Nem kevésbé érdekes és nagyhatású volt, a megyegyűlés által már régebben kiadott alapszabályok által a „Népkönyvtárak“ szervezése. Ilyen a megyében 53 van; s ezek között legelső helyen áll, ugy tartalmára, mint szervezésére a segesvári, mely a város segélyével tartatik fenn, s hol a magyar irodalom sok nevezetes terméke található, éppen a lutheránus osztályban; tehát a szászokéban. A vidéken is egy pár magyar „Népkönyvtár“ van; ujabban pedig 7 ilyen könyvtár felállítása javasoltatott az Emke könyvtár-bizottságának.

Az Emke nagy-küküllőmegyei választmánya Segesvárt, annak fiókjai: Köhalomban, Medgyesén, Kis-Kapus és Bürkösön, és így az egész megye területére kiterjedőleg, összevágólag működik. Felterjesztésére több helyekre iskolák, tanítók és lelkészek segélyezése mondatott ki; s remélhetőleg az 1888-dik évben ki is utaltatnak. A kisedővódák felállítására is történtek lépések, de melyek lassan haladnak azért, mert éppen a magyar társadalom daczára szegénységének, annyiszorosan van igénybe véve és lekötelve, hogy attól több áldozatot követelni, csaknem méltánytalan; de mert kérni szabad s áldozatot hozni mindég lehet, remélhető, hogy tavaszra ilyen is fog létesíteni.

A vidéki magyarság mozgalma is megfelelő az egésznek. Birtokosság és papság lelkesen vezetnek; a tanítók mindenütt buzgón járnak közbe; mert a magyarság éppen a régi Felsőfehérmegyeinek részeiben lakik tömörebben, s ott valósággal elhagyatottabb helyzetben is van; melyben segíteni csak tapintatos eljárással lehet. E tekintetben az állam által felállított iskolák járnak elől; utánuk a magyar felekezetek iskolái is szerveztetnek; az egyházak főhatósággal körlelkészskéket állítanak és azokat támogatják, mint az ugynevezett „Bolyavölgyében“, hol ugy a rom. kath. mint az ev. reformátusok ilyeneket szerveztek.

Igy halad ezen nagy nemzetiségi megyében a maroknyi magyarság; lassan ugyan, mert társadalmi reformokat egyszerre létesíteni, ha elég eszköz volna is rá, nem lehet; de nem is volna okos, midőn min-

den lépés megfontolt és tapintatos kivített igényel, nehogy a tulbuzgalom a sikert veszélyeztesse.

Horváth László.

Hogy lett a „Potocsek-vágás”-ból ismét fenyőerdő.

Potocsek-vágásnak Ungmegyében a kincstári uradalom sztravnai pagonyában azon területet hívtuk, amelyben a 70-es évek elején egy verőfényes, szép nyári délután lángba borult és csaknem porig égett legalább is 10.000 darab gyönyörű fenyőtűnk és szállta — legalyazva, lekérgezve, felszabdálva, legömbölyítve, szóval a fűrésztelepekre, illetve a tutajbekötő helyekre való szállításra teljesen előkészítve. Csak imitt-amott meredezett s hevert egy-egy kormos üszög azon elégett egyedek csontvázai gyanánt, a melyeket teljesen zöld állapotban, nyersen talált az ádáz elem s e miatt nem birt felemészteni az erdő szélein.

A rossz hír azt rebesgette, hogy a község lakosai közül valaki azért gyújtotta volna fel, hogy a kincstár birtokán ily módon keletkezni s az illető községeknek potom áron bérbe adni szokott legelő helyeket nagyobbítsa ezzel is. Mások pedig azt is sugtatták, hogy valamelyik rossz indulatu erdőőr vagy munkás kedveskedett volna ezen meglepetéssel az ő erdőszéneke, nem gondolván meg a csasi, hogy ez által is növelte mintegy 20—30 ezer forinttal az ország deficitjét aznap.

Részünkről észszerűbbnek tartjuk az előbbi feltevést, már csak azért is, hogy az illető terület éppen a falu mellett volt s látszott a korcsmából. Felette kíváncsiaknak tetszhetett tehát az „oh nép” valamelyik fiának, hogy a míg ő a falu korcsmájában nap nap után a zsidó kontójára tétlenül gunnyaszt vagy dőzsöl, még akkor is szemeláttára nőjön a borju és bárány.

Ki is volt híresztelve az egész környéken, hogy azt beerdősíteni már nemcsak kár, de teljes lehetetlenség is. Maguk az erdőgondnokság alantas közegei is úgy vélekedtek, hogy „az isten sem őrzi meg azt a falusi marháktól.”

Ily előzmények között jutottam én, mint ujjonc erdőgyakornok oda, telve a kollégiumban és az akadémián magába szívott azon eszmékkel, hogy:

1) „Mi a másé, nem Tamásé”, vagyis: a kincstár tulajdonát képező terület nem azon községé, a melynek véletlenül az a határában fekszik és a mely már rég megkapta, sőt devastálta is — mint volt urbéres község, a saját erdő s legelő illetményét, — hanem az országé.

2) Erdőt nevelni volt erdők helyébe mindenütt lehet, csak tudni kell a módját, a mi különben igen is egyszerű, és akarni kell; meg kell kezdeni és szorgalommal folytatni s befejezni azt.

Megtisztelték azzal, hogy szokás és szabály ellenére reánk bízta egészen kezdőre a magában véve különben nem nagy műveletnek tervezését s annak jóváhagyása után keresztülviteletét is.

Legelőbb is az ugarban hagyni s legeltetni szokott községi szántóföldek és rétek felől eltorlaszoltatuk a széleket az elégett vágásban és annak szélein talált hulladékokból, üszkökből, tüskékből s más haszontalan és értéktelen fák, cserjék, kőnyeny, gyorsan és olcsón ment a munka, mert ott álltunk szüntelen az emberek mellett és előre kiszemeltük mindig, hogy melyiket hová küldjük anyagot s hová és hogy rakassuk le az érkezőkkel azt. Ez által el lett érve az is, hogy a beerdősítendő terület lehetőleg megtisztult az akadályoktól. Tehát a vetésnél s ültetésnél használni tervezett zsinórt is ki lehetett feszíteni és könnyen lehetett mozogni azzal az erdőben bármely irányban is.

A zsinór 10 öl (mintegy 20 méter) hosszú volt. Mindenfelől (1 mtr.) távolságra egy kis darab színes madzagot vagy rongyot kötöttünk arra, kivéve a két végét; oda két karó lett kötve. Két ügyesebb munkás fogta a karót és egy-egy darab, félöl hosszú pálcát is tartott a másik kezében. Felállottak a beerdősítendő területnek általunk kijelölt szélére s attól egy félölet lemerve, előbbre léptek s felűzték a karókat, a zsinórt is kifeszítvén azok segélyével.

Minden jelző-madzag mögé egy-egy kapás állott s körülbelül egy-egy burgonya (pityóka)-fészék területének megfelelő hely megműveltetett az által, azaz felkapáltatott lehetőleg mélyen, a gálytól, gyökértől, kővektől, dudvától megtisztított és vízszintesre simított. Nyomban ott állottak a vető vagy ültető asszonyok. A hol ugyanis egészen kopár volt és jó volt a talaj, oda a magkereskedésből hozott luczfenyő-magot vettünk. Néhány szemet beszórt a fészekbe és betakarta azt kezével, rá is lapogatván egyszer-kétszer tenyerével.

A hol azonban már 1—2, sőt több éves csemeték is voltak a szomszéd fákról lehullott s szél által szétszórt magvakból, vagy a hol közel volt valamely kirtult idősebb erdőrész, a melynek házagiban t. i. néhol kendersűrűséggel verte fel magát a magzadék: ott néhány munkás ásóval kiemelte ezek közül az általunk felesleges gyanánt kijelölt részeket s kosárba rakva, két-két egyen az ültetés helyére sietett mikor az ültető asszonyok közé állott, ezek pedig — miként a káposzta-palántot — az erősebb példányokból egyenként, a gyengébbekből kettőt-hármat is egy fészekbe beültettek gondosan.

Az évszak kora tavasz lévén, elég nedves volt egy a talaj, mint a levegő is. E nélkül azonban nem mondjuk azt is, hogy egy-két erős férfi vizet nem hordott volna a patak, s forrásokból s meg nem öntözte volna legalább egyszer jó bőven a kis ültetőket.

Mindezt addig soh'se látták, sőt talán még nem is hallották azon a vadregényes, erdődús vidéken. —

Mindenki neheztelt vagy kinevetett érte. Sőt maga a főnökné — az erdőszéne nagysága — is duruzsolt e miatt, a kinél kosztotunk, mert a lusta rusznák tehenész, „az Iván” röst vala egy kissé a távolabb fekvő legelőre hajtani naponként a szép svájci tehenekeket a „Potocsek” helyett, s e miatt — vagy talán az „Iván” más ördöge miatt is — állítólag nem is telettek volna oly bőven azok. De hát mi erre frustuk, ebéd- s vacsorakor csak azt mondtuk: „Hja, kérem aláson, mi ezt így tanultuk az akadémián!”

A falusbíróval találkoztam, felkértük őt, hogy hirdesse ki már most, miszerint a ki ezután a sövényt átmeri majd lépni legeltetési nagy kárttevő szándékkal, — nem fogja már ezt mondhatni a bíróság előtt, hogy a határt nem ősmerve — véletlenül és akarata ellenére tévedett oda. Jól vigyázzon, emlékezzék meg tehát mindenki erre.

Ment volna a dolog a legjobb rendben és békében egy néhány hétig, — a míg t. i. egyéb helyt is volt a közelben jó füfőlegendő. De a mint ez fogyott „az Iván” türelme is fogyott.

Egy vasárnap délután szívtart venni mentünk a korcsma felé. Oda somolyog a falu érdemes bírása, egy jámbor képtű, de ravasz, czigányból lett orosz. Bátorkodnék jelenteni, — hogy ha rossz neven nem veszem, — miszerint a „Potocsek”-ben most is marhák vannak. Jelentse az erdőőrnek figyelmzetttem őt; a többit majd eligazítjuk. Mondta ő már annak, de úgy látszik nem használ. Különben is csak azért tett jelentést, hogy aztán nehogy a falut hibáztassam később mosolygott ravaszon.

Vagy így állunk? — gondoltam magamban. — „Legyen szíves, hívjon meg vagy egy esküdtet s jöjjön velünk. Nézzük meg hát a bajt.”

Ugy is tört. Messziről láttuk már nemcsak a svájciakat, de még a vállalkozókat azon 32 darab ökrét is, a melyeknek főfelügyeletét az erdőhivatal főnökének beleegyezése folytán a „vállalkozó ur” reánk bízta vala, a mennyiben t. i. felkért volt, hogy az ő sáfárjának is mi adjuk ki helyette a rendeleteket a napi teendő és munkálkodás iránt. Szóval ellenőrizzük, mivel ő távol lakott onnan; és a mely ökrökről a rossz világ azt is sugtotta volt, hogy egyik-másik főbb tisztviselőnek, sőt még a „zállást adott erdővédnek is lett volna közzötte, hol egy pár, hol több is.

Legelőbb is „Iván”-t találtuk a fűben egybokor tövében hasalni. S szembre lépdelt „Vaszil” — a mi puczmájszterünk a szállást adó erdővéd bérese, — bizalmas mosolylyal tudatva, hogy hiszen ők azok.

Vaszil legelőbb is képen teremtettk, hogy csakugyan röpült a félig levett kalap be az erdő felé s egy kézbe kapott kormos doronggal Ivánt döngöttük el, a mint lustán kapaszkodott felfelé a földről. „Juj pánczu, pánczu!” — bögött a zsvány, mert gatyában volt a szegény. S futott mindakeftő — utána még a „vállalkozó ur” béresét be az erdő felé.

Az ökröket a bíróságot a két esküdt behajtotta az erdőszéne udvarára. Jegyzőkönyvet vettünk fel; és az — azóta már Istenben boldogult — öreg erdőszéne jelentvén az ügyet, beiktattuk a darabot. Megirtuk a jelentést az erdőhivatalhoz, hogy a „Potocsek”-vágásban mi történt vasárnap. A jó öreg szegő nélkül aláírta azt, mert tudta, miszerint tudja és meg van győződve arról a felől, mindenki, hogy az ő beleegyezése nélkül sőt talán, hogy az ő határozott tilalma ellenére történt az egész és történik még sok minden ezenkívül is ott, a hol — mint itt is — erős asszony kormányozza a külső dolgokat s beleavatkozik néha még a hivatalos és félhivatalos dolgokba is.

Az erdőhivatal — az akkori erdőtörvénynek és ezt végrehajtani rendelő szabályrendeleteknek tömördek sok §. §-aira hivatkozva, bővebb kiegészítés és saját hatáskörben leendő további megfelelő eljárás végett visszaküldötte az ügyet az erdőgondnokságnak. — A hajtópénzt a bírónak és az esküdteknek részint sajátunkból, részint pedig a távol lakó vállalkozó ur számlájára kifizettük volt már s tévedésből refferens „ad acta” tételtük a darabot.

És: csak most jut eszünkbe az, midőn már elévült.

És a midőn biztos kútból tudjuk, hogy minden további eljárás nélkül is azóta a „Potocsek-vágás”-ból gyönyörű fenyő erdőcske lett, sok-sok nagy karácsonyfával, a melyből tehát már a svájciakat sem igen lehetne megátíni a falu korcsomája elől. — Már pedig nekünk legalább csakis ez volt az egyetlen fő-célunk.

S most is csak úgy jutott eszünkbe az egész, mert a t. szerkesztő ur arra kért, hogy az ő karácsonyfájára írnek lehetőleg valami népszerűen írt erdőszeti cikket.

No ha még ez sem az, akkor nem tudunk mi elyant ma még, a midőn a mi népünk is ki szeretne minden erdőt irtani, s ha nagy egy kiirtott és kiellen kopár, terméketlen hegyoldalt be akarunk újból erdősíteni, azzal áll elő, hogy jaj ez lehetetlen!

Nagy Gyula.

„De Csitt,” — „Pszt.”!

Mégis csak hallatlan egy dolog az, — hogy a „Brassó” olvasói, kik csendes honpolgárok és keserves községi pótlékkal vegyes államadójukat is kiszurkolják (ez, a pech!) hogyan teszi nyughatatlanná egy-egy, vagy két ember.

A minap, egy egészen ösmeretlen, titokzatos nevű ur, vagy hölgy, biztosan kivenni nem tudtam, hogy melyik fajtahoz tartozik, de a ki valószínűleg francia, mert „De Csitt”-nek írja magát, előáll és azzal a „Bum,” „Bum” reclammal, melyet a vásáros komédiások oly csinnal produkálnak, felhívja figyel-

münket valami, itt még nem hallott és nem látott felolvasásra, mely december 11-én tartatnék meg városunkban és egyuttal elmondja, hogy az a felolvasás egyébiránt csak mellékes dolog, mert a felolvasás célja tulajdonképen csak az, hogy ott, a hol a felolvasás megtartatni fog, „légyott”-ot adhasson egymásnak az, a kinek erre kedve van és más jobb helyet erre nem talál; hogy ott a szép, és tán nem szép nők is legujabb ruháikat bemutathassák; hogy chic lehessen ott megjelenni, és — mit szinte elfeledtem, hogy ott az a bizonyos barna bajszú fiatal tiszt is szokott kacsintgatásait megtehesse.

Hát ez mind igen szép attól a titokzatos nevű francia uraságtól; (ha hölgy volt engedelmet kérek, de miután kézirata nem fekszik előttem, a nyomda festék után ítélve, csak férfinak tarthatom!) Szép hogy nekünk felolvasást helyez kilátásba, mely aztán meg nem tartatik, mert valami akadályok jöttek közbe, már t. i. azok az akadályok, melyek ilyenkor rendszeren közbe jönni szoktak; szép, hogy a szerelmes párokat előre figyelmezteti, hogy mire lesznek jók azok az előadások, melyek meg nem tartatnak, de nem szép tőle, hogy a női ruhákat is bolygatni kezdte, mert ezen a téren már a házias emberek nyugalmát zavarta meg, kiket most nejeik folyton az új ruhára való pénzért ostromolnak, a férjek nyugalma pedig több, egy egyetlen barna bajszú tisztecske nyugalmanál, mert a férjek, a családapák nyugalma adja meg az állam nyugalma, és ezen vészterhes háborus időkben, midőn mindenki azt sugtja, hogy a muszka ellenünk készül, és hogy a muszka a francziával szövethet: nagyon, de nagyon gyanus az, hogy az a bizonyos francia „De Csitt” no, a mi állampolgáraink nyugalma, a nők bevezető ostroma által éppen akkor kívánja felzavarni, mikor a „hidegvéres nyugodtság”-ra oly nagy szükségünk van.

En szerencsére, idejekorán észrevettem a „De Csitt” ur működése alatt lappangó tendenciózus politikai célzatot is lecsendesítettem előre a körülöttem zajlani aztán kedvet kapó női ruha hullámokat.

Ezzel azonban természetesen a dolog még befejezve nem volt, és a kérdéssel behatódobban foglalkozva reá jöttem, hogy csakugyan politikai irányu „De Csitt” ur egész fellépése.

Czikke bevezetésében az a bizonyos „bum”, „bum” már magában véve valami titokzatos jelzése akart lenni a háboru ágyu hangjainak, és a fiatal barna bajszú tisztecskére való direkt reá mutató is bizonyosan csak valami titokzatos célzás akart lenni hadseregünkre, sőt a „légyott” szó is bizonyosan valami titkos összejövetel jelszavát akarta jelezni; de ha mindez meg nem erősített volna azon meggyőződésben, hogy itt valami francia háborus politika játszik közre, végképpen meggyőződött erről az, hogy — habár az a hirdető, — de a politikai célzatnak csak ürügyül szolgált — felolvasás, — a mit én különben biztosra vettem — elmaradt, egyszerre csak előáll ugyan csak a „Brassó”-ban egy internationalista ugyancsak titokzatos nevű ur, a ki „Pszt”-nek írja magát, és ez is kezd arról az előadásról írni, mely meg nem tartott, nemcsak, de már tovább is megyen, bele egyezik politikai belügyeinkbe, államéletünk egyedüli biztosítékát, a haderőt, a katonaságot, fegyverzetünket árulja el az ellenségünknek, midőn azt írja és eresztí világga, hogy a „mi puskaporunk vizes”, és hogy a mi „kápszlink” „pech”-es.

Hát hallott még élő ember ilyent? Két titokzatos nevű francia ur (az a Pszt. s lehet francia!) összeáll, akkor, „mikor monarchiánkat egy orosz-francia háboru fenyegeti, és azon hallatlan ürügy alatt, hogy itt valami felolvasásokon — melyeket meg sem tart senki, — „légyott”-okat fognak adni egymásnak valami szerelmes párok, titokban, tanulmányozzák a mi katonaságunkat, a mi fiatal tisztjeinket, a pisztolyainkat puska porunkat, fegyverzetünket, kápszlijainkat és ezekkel egyetemben „pech”-ünket kitűdvé, ország-világnak kikiabálják és mig így ellenségünknek eladni és elárulni készülnek a drága hazát, reánk védtelen polgárokat, reánk uszítják a női ruhák, kérdése által ostromló nőinket, és ez által megfosztva az állampolgárokat csendes nyugalmtól, elrabolják államunk nyugalma és biztos zsákmányul dobnak oda ellenségünknek.

De hát szerencsére én, ki ily dolgokban nem szoktam felszinen uszni (mert uszni egyáltalán nem tudok) idejekorán észrevettem a veszélyt, mely államunkat, békés családi és állampolgári életünket ezen oldalról veszélyezteti, hogy ne mondjam fenyegeti; hazafias állampolgári kötelességemnek is tartom ennél fogva inteni polgártársaimat és polgártársnőimet, hogy ha netán mégis rendeztetnék olyasvalami féles felolvasás — mert hiszen minden fortélyt felhasznál az ellenség — menjenek el minél tömegesebben oda, hogy saját szemeikkel győződjenek meg szavaim igaz voltáról, de a nemzet nyugalma és jövő biztonsága érdekében kérem különösen honfitársnőimet, ne vigyék a női ruha kérdést — a kenyértörésig.

Dr. Weisz Ignác.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

raz kenyeret fogyaszt, amott egy másik szomjuságát enyhíti; azonban ezen parányi szabadságot is korlátozni kívánja a bolgár embertársainak.

Elaggottak, a kiknek elsoványodott arcán a halál közelsége látszik, iszonyu kinok között négykézláb másznak a petroleumos pléh-korsókhöz, a melyekben piszkos viz áll, hogy kintzó szomjukat eloltsák.

Vékony falak által elválasztott ezellakban török asszonyok és leányok esnek áldozatul az embertelen zsandárok kéjvágyainak; azok pedig, a kik ezen zsandárok embertelenségeinek eleget tenni nem akarnak, korbács ütésekkel lesznek reá kényszerítve.

Szomoru de való!

Irodalom s művészet.

Ilang. — *Ilang.* (A maga asztalára) ezimen igen szép, minden részletében sikerült keringő jelent meg Deák Alberttől, erdélyi részeink legjelesebb kiadójánál, Stein Jánosnál Kolozsvárt. Ára 1 frt.

„Pénzügyi útmutató” a címe annak az új szaklapnak, melyet e hó 16-tól kezdve Lendvay Sándor kiad. Az új lap egyik főcélja: előmozdítani a magyar értékpapiroknak az országban való minél nagyobb elterjedését. Ezt az által akarja elérni, ha az értékpapírpiazz összes viszonyairól ismertető, felvilágosító s magyarázó közleményeket hoz; közölni fogja, hogy mely osztályok és kamatszelvények mikor s hol válthatók be; a fontosabb tőkebefektetési papírok jövedelmezési táblázatát s az árfolyam-változásokat. Közvetlen a huzás után közölni fogja azok eredményét. Egyáltalában az új lap gyönyörű programmal indul meg. Munkatársai egytől-egyig kitűnő erők a nemzetgazdaság terén s ott van köztük fiatal, de egyik legkitűnőbb nemzetgazdászunk, Dr. Heltai Ferencz is, a „Nemzetgazdasági Szemle” jeles szerkesztője. A lap ára egész évre csak 2 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Andrassy ut 84.

A közönség köréből. *)

Nyilvános köszönet.

A sors csapása által teljesen lesújtva, mélyen szomorodott szívvel mondom ezennel halás köszönetet mindazoknak, kik felejthetetlen férjem temetésén megjelentek, vagy más uton fejezték ki részvétüket, ezáltal is akarván enyhíteni borzasztó fájdalomukat. Különösen fogadja hálám és köszönetem kifejezését Brassóvármegye tekintetes tisztikara, egyrészt azon szíves jóindulatáért, melyet szeretett férjem iránt mindig tanusítottak, másrészt azon lekötelező figyelemért, melyet temetése alkalmával is tanusítani szíveskedett.

Brassó, 1887. december 23. án.

Özv. Lupini Károlyné.

Helyi és vidéki hírek.

Tisztelt olvasóinknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

Hetivásár. A pénteki hetivásár minden tekintetben kielégítőnek mondható. A husvétii ünnepek óta ez az első jó hetivásár, mit különben a karácsonyi ünnepek indokolnak.

Egyházi zene. A róm. kath. plébánia-templomban a szent karácsonyi ünnepek alkalmával Jaschik Gyula vezetése alatt következő kerül előadásra: Vasárnap reggel 6 órakor: „Nagy isten, dicsérünk téged;” Pastoral mise sopranra s altra zenekar kísérettel.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

kérdéze tölem, hogy vajjon most sem tudom-e még, hogy ki írta az asphalt betyárok című tárczát. Midőn kijelentém, hogy a jelenlegi szerző is ismeretlen előttem, Feri nagyhangon oda vágja nekem, hogy lásd barátom, e cikket is én írtam.

— Lassan a testtel, mondám én: Is te írtad, hát mely cikket írtad te még?

A makrapipáról és a köszénbányáról is én írtam és te ezt sem tudod?

— Biz én nem tételeztem fel rólad, hogy te ilyen gyenge schreiber vagy s el nem hiszem mostan sem. Erre Feri dühösen eltávozott.

Rövid idő múlva Feri végleg elhagyta városunkat és csak akkor tűnt ki, hogy az általa említett köszénbánya társulatnak esze ágába sem volt nálunk telepet nyitni és hogy Feri házasságot kötött hozzánk. Nem sikerült azonban neki a házasság és főleg nem a tárczairás. Hasztalan figyelmeztette a közönséget tárczáira, a közönség hideg maradt azok iránt és a köszénbánya iroda, — mely melegíteni volt hivatva — nem nyílt meg. — Feri tehát asszony nélkül és hír nélkül hagyta el városunkat.

tel (Reimannól); a Gradualehoz: karácsonyi ének „Aludjál jól te égi gyermek!” Sopran-solo (Reisinger) zenekar-kísérettel; az áldozáshoz: „Domine Deus”, duette (Weisz L.) zenekar-kísérettel. Ugyanaznap d. e. 10¹/₂ órakor a nagy misén: Karácsonyi mise vegyes karra, solira, orgonára s zenekarra (Reimann); az offertoriumhoz: „Memento Domine” sopran-solara és fuvolára kísérettel (Schmidt Ferencz; gradualehoz: „Exultent hodie”, karácsonyi ének (R. Führer) és „Tantum ergo” Jaschiktól. Hétfőn az ünnephez: István vértanu, fél 11 órakor; Pastoral-mise karra, solara, zenekarra és orgonára (Dobravski); egy offertorium sopranra s altra (Weisz) és egy graduale sopran solara s befejezésül Tantum ergo karra s hegedű solara (Kosch.)

Az iparos ifjak egyletének báljára újból felhívni kívánjuk közönségünk érdeklődését, annál is inkább, mert törekvő ifjaink a műsor változatossága és érdekessége tekintetében lehetőleg mindent elkövettek.

Művész-recitator. Staufen Bertalan hírneves recitator a napokban előadást fog tartani Brassóban.

Unitárius istentisztelet lesz karácsony második napján d. e. 10 órakor az ev. reformátusok templomában, mely alkalommal Vaska Béla s. szentkirályi derék ifju lelkész fogja az urvacsorát kiszolgáltatni.

Nekrológ. Csütörtökön délután kísérték örök nyugalomra Lupini Károly megyei tisztviselőt. A részvét, mely ez alkalommal a gyászoló család iránt nyilvánult, legszebb jele volt annak, hogy az elhunyt azon szerény állásban is szeretetnek és tiszteletnek örvendett. A koporsó telve volt szebbnél-szebb koszorúkkal, melyeket a gyászoló család s jó barátok helyeztek reá. Nagyon szép koszorút küldött Brassóvármegye tisztikara: „Lupini Károly emlékére — tisztviselő társai.” A temetésen megjelent a megyei tisztikar is Roll Gyula kir. tanácsos alispánnal élén, teljes számban. A gyászszertartást Moór Gyula ág. ev. főesperes végezte, kinek gyönyörű szebbnél-szebb képekben gazdag gyászbeszéde könyekre indított minden hallgatót. Azután a sirba bocsátották a szegény elhunytat. Béke hamvaira!

Tolerancia. A nemzetiségi surlódások nálunk fokról-fokra nőnek. Olyannyira, hogy beviszik azt az isten házába, a családi szentélybe. A Kárpát-egylet is nemzetiségi tendenciákat látszik üzeni. Legalább arra enged következtetni, hogy több ajánlott új tagot egyhangulag felelt, míg ellenben dr. Weisz Ignác magyar ügyvédet 29 szóval 6 ellen visszautasította. Mily gyönyörű tolerancia!

Névtelen jötevő. A szent karácsony alkalmából egy Ploiestben élő hazánkfi is le akarta róni a szegények iránti kötelességét. Az illető névtelenül küldött szerkesztőnkhez 3 forintot oly megkereséssel, hogy azt karácsony szombatján egy szegény gyermeknek adja. Szerkesztőnk — ki a nemes adakozónak ez uton mond köszönetet — az összeget ma Baka Lajos középkereskedelmi iskolai, teljesen szegény és kitűnő szorgalmu gyermeknek adta át.

Rendőri hírek. Lopás. A pénteki hetivásár alkalmával Constantin Dávid szentpéterii napszámos ellopott Biesenbergről helybeli kereskedőtől egy nagy női kendőt; a tolvaj s épen friss tetten kaptott és átszolgáltatott a bíróságnak. — Konfiskált vad. A hetivásáron nagyobb számu vad konfiskáltatott, nevezetesen nyul, fogoly és őzike, mert tulajdonosa nem tudta felmutatni a szabályszerű igazolványt.

Új vasut. A szilágysági vasutat — mint táviratilag értesülünk Zilahról — f. hó 21-én adták át a forgalomnak.

Gróf Andrassy Gyulához, a nemzeti kaszinóban a bécsi haditanácsokmányok alkalmából A. B. báró a következő igen időszerű kérdést intézte: „Kegyelmes uram, lesz-e háború vagy nem?” — Mire Andrassy azt felelte: „Kérdezd meg a muszka czártól; az talán megmondhatja.”

Lapunk mai számával veszik t. olvasóink „a Brassó karácsonyfája” című melékletünket.

Táviratok.

Bukarest, decz. 23. (A „Brassó” eredeti távirata.) A kamara a kormány javaslatához képest egyhangulag megszavazta a 10 milliónyi hitelt százezer ismétlőfegyver és lőszerek vásárlására. A szenatus felemelte a kamara által megszavazott 12.500 ujjonczlétszámot 16.500 főnyire.

Szabadka, decz. 23. (A „Brassó” eredeti távirata.) Pulszky Ferencz ma délből nevével ide érkezett. A roppant havazás daczára tiintető lelkesedéssel fogadtatott a nagy közönség által. Este a Lloyd-társulat bankettet rendezett Pulszky tiszteletére, mely után megtartotta felolvasását.

Közigazdaság.

(Szállítás a m. kir. államvasutak részére.) A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének egy a brassói kereskedelmi és iparkamarához érkezett értesítése szerint az 1888-ik évben szükségeltető építési és más anyagok és tárgyak szállítására ajánlati tárgyalás iratott ki. Az ajánlatok 1888 évi január 15-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél benyújtandók. A pályázati hirdetmény a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában betekinthező és lehet ott a szükséglet és más tüzetesebb feltételek felől értesülni.

(Fehérnemű és papucsok biztosítása a katonai kórházak részére.) Egy a cs. és kir. 12-ik hadtesti gondnokság részéről a brassói kereskedelmi és iparkamarához intézett értesítés szerint ottan kórházi fehérneműk és papucsok biztosítása iránt 1888-ik évi január 3-án d. e. 11 órakor írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni. A biztosítandó szükséglet valamint az egyes tárgyakra vonatkozó bánatpénz felől a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában lehet értesülni; a mintanemek minden katonai kórháznál és a gyulafehérvári ruházati főkraktárnál megtekinthetők.

Szállítás a m. k. államvasut számára. A m. k. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályázatot hirdetett különféle czikkekre, nevezetesen: agyagtermékek s kövek, faggyu, szappan, gyertya, kocsikenőcs, vasneműk, különféle fák s zsindelyek, szerszámok, vegyi szerek, facsemeték s magvakra. Az ajánlatok 1888 évi január hó 15-ig beküldendők a kolozsvári üzletvezetőséghez. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgál, valamint ajánlati s minta-ivekkel is a kereskedelmi és iparegyesület irodája a rendes hivatalos órákban.

Románia 1886. évi kereskedelméről most jelent meg a hivatalos kimutatás, melynek értelmében Románia kivitele ez évben 255.547 millió leire (+ 7,6 millió), a behozatal 296.597 millióra (+ 28 millió lei) rugott. A behozatal közt szereplő államok közül Ausztria-Magyarország, daczára annak, hogy 1886. májusának végén megszakadtak a szerződéses kereskedelmi viszonyok, még mindig az első helyet foglalja el 93.513 millióval, ámbár a kivitelt már ez évben a vámháború következtében 27,3 millióval apadt, ellenben a 73.389 milliónyi behozatal Németországból 31.86 millióval és a 71.407 milliónyi behozatal Angolországból 15,6 millióval emelkedett. A Romániából való kivitelnél első helyen szerepel Angolország 116.687 millióval, az őt következik Ausztria-Magyarország 34.677 millióval és Franciaország 29.134 millióval. Az Ausztria-Magyarországba való kivitelt kerek 49 millióval apadt.

Brassói vasutforgalom.

I. Erkezés Brassóba.

1) Budapest felől.

Személyvonat délelőtt 9 óra 46 perczkor.
Vegyesvonat este 9 óra 52 perczkor.

2) Bukarest felől.

Vegyesvonat délután 2 óra 32 perczkor.

II. Indulás Brassóból.

1) Budapest felé.

Személyvonat este 7 óra 20 perczkor.
Vegyesvonat reggel 4 óra 1 perczkor.

2) Bukarest felé.

Vegyesvonat délután 1 óra 55 perczkor.

Brassai piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1887. december hó 24-én

Román papírpénz	à 20 frankos	8.46 vétel	8.50 eladás
„ ezüstpénz	à 20	8.40	8.43
Napoleon d'or (aranypénz)		10.—	10.03
Török lira		11.36	11.40
Arany		5.95	5.98
Orosz papírrubél		109.—	110.—

Piaczi árák

Brassóban, 1887. november hó 23-án.

— Zikéli Henrik jelentése. —

Hozzávalók	Buza	legszebb	5.—
		közepes	4.60
		vegyes	4.—
	Rozs	legszebb	3.10
		közepes	2.60
	Árpa	legszebb	2.65
		közepes	2.40
	Zab	legszebb	1.50
		közepes	1.40
	Törökbuza		3.—
Kiosztók	Kása		5.—
	Borsó		5.—
	Lencse		8.—
	Fuszulyka		4.—
	Lenmag		10.—
	Burgonya		—70
	Marhahús		—32
	Disznóhús		—40
	Juhhús		—24
	Faggyu (friss)		—24
1 méteről száraz tűzifa		8.50	

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

Szám 13166—1887.

Hirdetmény.

Miután a városi közönség képviselője Brassó városának a helypénzek és vásárdíjak beszedésére engedélyezett jog haszonbérbe adása végett a folyó évi november hó 23-án megtartott írásbeli árverezés eredményét el nem fogadta, nevezett jognak az 1888. évi január hó 1-től december hó 31-éig terjedő haszonbérbe adása végett f. évi december hó 27-én ujonnan írásbeli árverezés fog tartatni.

Ez azon megjegyzéssel tétetik közhirre, hogy vállalkozni óhajtok erre vonatkozó, zárt írásbeli ajánlatukat, melyhez az egy évre ajánlott összegnek 10 %-át képező bántpénz csatolandó, folyó évi december hó 27-én délelőtti 11 óráig, a városi gazdasági hivatal gondnokának, Hintz Ernő urnak adják át.

Az írásbeli ajánlatoknak bizottmá nyilag való felbontása f. évi december hó 27-én délelőtti fél 12 órakor történik.

Vállalkozni óhajók kötelesek ajánlatukban bevallani, hogy előtűk az árverezés és haszonbér feltételei ismeretesekek ezeknek teljesen alávetik magukat; továbbá kötelesek az egy évre ajánlott haszonbéri összeget számokkal és szavakban kifejezni.

Az árverezés és haszonbér feltételei a városi gazdasági hivatalnál a szokott hivatalos órákban az árverezés napjáig közzemlére ki fognak tétetni.

Brassó, 1887. december hó.

A városi tanács.

Meghívó.

A Brassói magyar polgári kör alapszabályai értelmében karácsony harmadnapján, azaz kedden d. u. 3 órakor saját helyiségében rendes téli közgyűlést tartja, melyre az egy-let t. tagjait ez uton hívja meg az elnökség.

(498) 1—1.

Brassói általános takarékpénztár.

Arverési és egyidejűleg ajánlati tárgyalás iránti hirdetmény.

Hétfőn, 1888. évi január hó 30-án délelőtti 9 órakor a brassói ipar-egyletnek nagy termében, nagy-utca 518/a ház sz. alatt, a következő, a brassói általános takarékpénztár által az ezelőtti Türk György-féle ingatlanok birtokából megvett fekvőségek eladása végett még pedig:

1. külváros Bolonyában az övedző-ut mellett fekvő papirgyár iránt ahhoz tartozó vízjoggal és vízerővel, 28000 frtnyi kikiáltási árral,
2. az ép érintett papirgyár környékében létező, munkásoknak szánt 7 lakházak iránt, az eladási feltételekben betekinthező kikiáltási árral,
3. a papirgyár előtt fekvő 3 (részint összesített) szántóföldek iránt, 150 frtnyi, illetőleg 500 frtnyi kikiáltási árral,
4. Az Alsó-Tömösön előforduló, vízjoggal és vízerővel bíró faköszörű iránt 5000 frtnyi kikiáltási árral és
5. az ép említett faköszörű közelében a Lámha völgyben lévő, vízjoggal és vízerővel bíró ványoló iránt, 1000 frtnyi kikiáltási árral

a szóbeli árverés fog megtartatni, mely alkalommal egyidejűleg (lepecsület) írott ajánlati levelek is átvétetni fognak. Ezen eladási tárgyalásra megjelenni, a venni szándékozók azzal meghívotnak, hogy kívánatuk szerint a vételárnak $\frac{2}{3}$ -ad azaz kétharmad része a megvett fekvőségre teendő zálogjogi biztosításra és évente 6%-kal kamatoztatása mellett a vevő kezében megmaradjon, és hogy a többi eladási, illetve árverési és ajánlati tárgyalás iránti feltételek a brassói általános takarékpénztár üzleti helyiségében a délelőtti hivatalos órák alatt tetszés szerint betekinthezők.

Brassó, 1887. december 17.

Brassói általános takarékpénztár.

Ház- és erdőeladás.

Előpatakon a sétatér közepén levő Antos-féle vendéglő és az Árapatak-előpataki 293. számú tjkvben 1483, 1583 $\frac{1}{2}$, 1582 $\frac{1}{2}$, 1583, 1584.

hr. számok alatt előforduló, Előpatakára befüggő 56 hold 500 □ öl kiterjedésű fiatal csereserdő örök áron eladó. Bővebb felvilágosítást ügyvéd Kökossy Endre ad Seps-Szent-Györgyön.

75 krajczárért

egy egész hónapig bárki egy jól szerkesztett népies irányú ellenzéki kis képes politikai napilapot járathat: a

KIS UJSÁG-ot.

mely Budapesten Wodianer F. és Fiai budapesti könyvnyomdász, könyv- és hírlap-kiadóhivatalában jelenik meg.

A „KIS UJSÁG” nemzeties ellenzéki politikát követ, szíves kitartással, lankadatlan eréllyel küzd a háza boldog-ágaiért, s a honfentartó magyar faj uralmáért.

A „KIS UJSÁG” nagy gondot fordít, hogy olvasóinak igényeit minden tekintetben teljesen kielégítse. Ugy a főváros, mint az ország és a külföld minden híret naponként híven és gyorsan közli. A nevezetesebb napi eseményeket szép kiviteli képekkel illusztrálja. Ezenkívül rendkívül érdekfeszítő, — többnyire a fővárosi életből merített, — regényeket közöl, a melyek bárki által könnyen élvezhető népies nyelven vannak megírva.

Előfizetési árak félévre 4.50; egy-negyed évre 2.25 és havonként 75. kr. Mutatvány számok: bárkinek ingyen küldetnek

(488) 2—3

Jó kereset!

Bizalmas személyeket keresünk sorsjegyek eladására részletfizetés mellett, az 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében. Magas jutalékot, esetleg havi fizetést is adunk.

Fővárosi váltóüzlet társaság

ADLER és Társa

16 Budapest. 25

Tüdőbaj gyógyítása

tüdőgümő (sorvadás), asthma (lélegzethiány), idült bronchialkatharrh, levegő kilehelés által.

== (Rectal-injectio útján.) ==

A hihetetlen, az orvosok látszólag elérhetetlen ideálja, teljesen el van érve ezen gyógy mód által! — A meglepő, elhibázhatatlan eredmény felett legmeggyőzőbben szólnak alábbi röviden összefoglalt okmányok, melyek lehetőleg szöszterintiek. Világhírű tanárok ezen nyilatkozatait megerősítik a bel- s külföld orvosi lapjai is.

»Gyakran már három napi gáz-exhalatio által rectal injectioval, eltűnik a köhögés, köpés, láz, izzadás és hőrogs. A test súlya hetenként $\frac{1}{2}$ —1 kgr.-ig gyarapodik. A beteg meggyógyul s a legerőltetőbb életmódot is folytathatja. »Asthmáknál a gáz-exhalatio után egy félórával megszűnik a lélegzethiány. A kúra folytatásánál a rohamok nem térnek vissza. »Sőt oly esetben is, midőn a hangszálak tuberkulózus állapota állott be s a tüdő fele veszte volt, gyógyulás fordult elő. — 30 beteg a tüdőgümő utolsó stádiumában egytől-egyig meggyógyult a gáz-injectio által.

Mint a világ legnagyobb kórházaiban, úgy a bécsi cs. kir. ált. kórházban is a gáz-exhalatio-gép kitűnő sikerrel alkalmazatik. — Bizonyítványok rendelkezésre.

A cs. kir. szabad. gáz-exhalatio készülék (Rectal-injectio) teljesen, a hozzátartozó készülékkel a gáz fejlesztésére, valamint használati utasítással orvosok s magánosok számára kapható

Dr. Altmann Károlynál

Bécs, Mariahilferstrasse Nr. 80.

Ára 8 frt, csomagolás 30 kr., készpénzért vagy postautalvánnyal.

— Maga a kúra sem terhes, sem zavaró —
32 hatásu. 50

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a n. é. helybeli s vidéki közönséget, hogy

fényképészeti műtermemet

Nagy-utca 504. szám alatt, Papp Ferencz ur házában saját nevem alatt megnyitottam. — Műtermem vállalkozik mindennemű a fényképészet körébe vágó munkák gyors, pontos, izlése s művészi kiviteli elkészítésére

a lehető legjutányosabb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szives jóindulatu támogatását.

(213) 52—*

Mély tisztelettel **Knapp M.**,
fényképész.**Legjobb minőségekről felelünk!****Brassói egyesült mómalmok.**

A brassói legnagyobb versenyképességű mómalmok egyesülése által azon kellemes helyzetbe jutottunk, eddig el nem ért kitűnő minőségű

örleményeket

előállíthatni, melyeket legolcsóbb árak mellett ajánlunk a n. érd. közönségnek.

A t. cz. gahonatermelő közönségnek pedig tudomására hozzuk, hogy szövetkezetünk alapján bármely mennyiségű buzának megvásárlása részünkre lehetségessé vált — és hogy mindig azon helyzetben vagyunk, hogy a legmagasabb piaci árakat fizethetjük.

(460) 12

Brassói egyesült mómalmok.

Königes, Hesshaime, Prentner, Seevald, Pellionis, Binder, Paul, Hügel

Legnagyobb versenyképesség!**Gyors és biztos segély gyomorbajok és azok következményei ellen.**

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leg-hathatósabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből a legnagyobb gonddal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgöresnél, étvágyhiány, savanyu felbőfőgés, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nel. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszerre vált.

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőirat van kitéve szives betekintés végett.

Óvás! Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mindegyik palackja kék lemez papírba van csomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: **Dr. Rosa-féle életbalzsam** Fragner B. gyógyszerházából a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az ide mellekelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.

gyógyszerházában „a fekete sashoz” Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellemen Ferencz és Kugler Ede, valamint Budapestén Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszerháza raktáron tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer hálairat által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, tejmegrekedése és keményedésénél, a gyermek választásánál; a genyedéseknél vérdaganatoknál, genyifakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatnál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábon; keményedéseknél, duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonnadagnál, holttestemnél stb. stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrovidebb idő alatt gyógyíttatik, a hol azonban már a genykepződés már beállott, a daganat a legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül fölsziva és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelenczékben.

(440) 5—15

Óvás! Miután a prágai egyetemes házi-kenőcs igen gyakran utánoztatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi, ha a sárga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös használati utasításba (9. nyelven nyomtatva és kék lemez papirosba, mely az ide mellekelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam. A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére — Egy palack ára 1 frt.